VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Rok 2016

Wenbin Gao

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Obor Mezinárodní obchod

Ekonomické vztahy mezi Čínou a Visegrádskou čtyřkou

Bakalářská práce

Vypracoval: Wenbin Gao

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Martina Jiránková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Ekonomické vztahy mezi Čínou a Visegrádskou čtyřkou“ vypracoval samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Praze dne…… …….....

Podpis

Poděkování

Při této příležitosti bych rád poděkoval své vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Martině Jiránkové, Ph.D. za cenné rady a připomínky, vstřícnost a ochotu, se kterou ke mně přistupovala.

Wenbin Gao

OBSAH

Úvod ... 1

1. Visegrádská skupina a Čína ... 2

1.1 Visegrádská skupina ... 2

1.1.1 Vznik a vývoj V4 ... 2

1.1.2 Ekonomická charakteristika zemí V4 ... 4

1.2 Čína ... 10

1.2.1 Základní údaje ... 11

1.2.2 Čínský ekonomický zázrak ... 12

1.2.3 Ekonomická charakteristika ... 14

2. Ekonomické vztahy mezi Čínou a zeměmi V4 ... 17

2.1 Česká republika ... 17

2.2 Polsko ... 23

2.3 Maďarsko ... 27

2.4 Slovensko ... 31

2.5 Shrnutí ... 35

Závěr ... 37

Seznam zdrojů ... 38

Seznam tabulek a grafů ... 44

ÚVOD

Ekonomická a politická pozice Číny na mezinárodní scéně výrazně posílily poté, co země před 38 lety začala provádět ekonomické reformy, které výrazně změnily nejen Čínu, ale měly obrovský dopad i na celý svět. Čína se díky úspěšným reformám dostala na pozici druhé největší světové ekonomiky. Vzájemné ekonomické vztahy mezi Čínou a zeměmi V4 se také začaly zintenzivňovat po té, co Čína vstoupila do Světové obchodní organizace a země V4 se staly členy Evropské unie. Čína je dnes jedním z největších obchodních partnerů zemí V4.

Předmětem zkoumání této bakalářské práce budou ekonomické vztahy Číny a V4 z hlediska vzájemného obchodu a přímých zahraničních investic. Tato práce je rozdělena do dvou kapitol a klade si za cíl posoudit, jak velkou úlohu hraje zahraniční obchod mezi Čínou a zeměmi V4 a která z nich je na obchodu s Čínou nejvíce závislá.

První kapitola je spíše teoretická. V první části této kapitoly budu popisovat vznik a vývoj skupiny V4 a ekonomickou charakteristiku jednotlivých zemí V4, jako jsou hrubý domácí produkt, zaměstnanost, inflace a veřejný dluh. V druhé části se zabývám samotnou Čínou, jejími ekonomickými reformami, které ji přivedly na cestu k tržnímu hospodářství a její ekonomickou charakteristikou.

V druhé kapitole se zaměřím na podrobnou analýzu vývoje vzájemného obchodu se zbožím a přímých zahraničních investic v letech 2005 až 2014. Tento časový interval jsem vybral z toho důvodu, že pokrývá jak první roky po vstupu zemí V4 do Evropské unie tak období světové ekonomické krize. Na základě analýzy makroekonomických ukazatelů všech zúčastněných zemí v předchozí kapitole se pokusím vyvodit příčiny případného nárůstu či poklesu zahraničního obchodu. Dále budu popisovat komoditní strukturu vzájemného obchodu a odvětvovou strukturu přímých zahraničních investic. To bude ilustrováno na vlastně zpracovaných grafech. Práci zakončím vyhodnocením vzájemných ekonomických vztahů mezi Čínou a celou skupinou V4 jako takovou.

Pro vypracování teoretické části jsem vybral metodu deskripce a analýzy s využitím zejména knižních zdrojů doplněných o aktuální internetové zdroje. Praktickou část práce jsem zpracoval pomocí popisu, komparace a analyticko-syntetických postupů a použil jsem zejména aktuální zdroje z oficiálních studií, odborných článků, publikací různých mezinárodních a národních organizací. Použitá literatura byla čerpána především z anglických a čínských zdrojů.

1. VISEGRÁDSKÁ SKUPINA A ČÍNA

1.1 VISEGRÁDSKÁ SKUPINA

Visegrádská čtyřka (V4), skládající se z České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska, odráží úsilí zemí střední Evropy spolupracovat v ekonomické, politické, kulturní a bezpečnostní oblasti a představuje úspěšný příklad regionální spolupráce. Skupina sdílí stejné společenské, intelektuální a kulturní hodnoty a společné kořeny náboženských tradic. Po pádu komunismu skupina měla za úkol obnovit tržní hospodářství a koordinovat společný postup při vstupu do NATO a Evropské unie (EU). Významnost V4 nezmizela ani po vstupu členských zemí do EU, naopak společné zahraničněpolitické aktivity byly nadále posíleny. [1] Dnes V4 stále zaujímá významnou roli na politické a ekonomické scéně v rámci Evropy.

1.1.1 VZNIK A VÝVOJ V4

Visegrádská skupina vznikla 15. 2. 1991 podepsáním Deklarace o spolupráci České a Slovenské federativní republiky, Polské republiky a Maďarské republiky na cestě evropské integrace. Založení skupiny bylo inspirováno setkáním českého, polského a maďarského krále v roce 1335 na hradě Visegrád, tehdejším sídle maďarských králů. Původně se skupina jmenovala Visegrádská trojka, název se změnil po rozdělení Československa na dva státy.[2]

Hlavní cíle V4 při založení byly definovány v Deklaraci o spolupráci takto:

- Obnovení státní suverenity, demokracie a svobody;
- Likvidace všech existujících společenských, ekonomických a duchovních pozůstatků totalitního systému;
- Vybudování parlamentní demokracie, moderního právního státu, dodržování lidských práv a základních svobod;
- Vytvoření moderního tržního systému;
- Plné zapojení do evropského politického, hospodářského, bezpečnostního a právního systému.[3]

---

[1] The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Historie V4 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/historie

[2] The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Visegrad Declaration 1991 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/visegrad-declarations/visegrad-declaration-110412-2

[3] The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Historie V4 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/historie

Na rozdíl od EU nemá V4 žádnou pevně danou organizační strukturu a koordinace mezi zeměmi je zajištěna příslušnými odbory ministerstev zahraničních věcí členských zemí. Země V4 se střídají ve svém předsednictví na rotačním principu a každý rok je pořádán summit. Předsednická země si v rámci svého předsednictví vytýčí program, o který usiluje po dobu svého řízení V4.[4]

Počáteční období všeobecného nadšení a radosti pramenící z pádu totalitního režimu a ekonomické a politické transformace brzy vystřídala dlouhá etapa nezájmu členských států o další prohloubení spolupráce. Ve formátu V3 se konaly pouze čtyři summity, a to v roce 1990 (Bratislava), 1991 (Visegrád), 1991 (Krakov) a 1992 (Praha). V letech 1993–1997 se nekonal žádný summit.

V říjnu 1998 předsedové vlád V4 vyjádřili svůj zájem o oživení spolupráce v rámci V4. V následujícím roce se v Bratislavě konal první summit v novém formátu V4. Předsedové vlád V4 vydali společné prohlášení a schválili „*Obsah visegrádské spolupráce"*, který stanovil užší spolupráci v oblasti zahraniční politiky, vnitřní bezpečnosti, vzdělávání, kultury, vědy a technologie.[5] V tomtéž roce se Česká republika, Maďarsko a Polsko připojily do NATO, čímž byl naplněn jeden z hlavních cílů, které byly definovány v „*Deklaraci o spolupráci"* z roku 1991.

V novém tisíciletí se spolupráce mezi zeměmi V4 dále prohlubovala. V roce 2000 byl zřízen Visegrádský fond s cílem finančně podporovat rozvoj kulturní spolupráce, vzdělávání, výzkum a rozvoj turismu. Fond je financován rovnoměrně ze státních rozpočtů členských zemí. Rozpočet fondu pro 2014 činil 8 mil. EUR.[6] Období 2002–2003 bylo velmi důležité v historii evropské integrace, jelikož v Kodani byla ukončena přístupová jednání s deseti zeměmi včetně zemí V4 o vstupu do Evropské unie. Celá práce V4 se v tomto období točila kolem příprav na vstup do EU.[7] Během českého předsednictví v období 2003-2004 pak bylo úsilí

[4] NEVIMA, Jan. Konkurenceschopnost regionů Visegrádské čtyřky. Praha: Professional Publishing, 2014. ISBN: 978-80-7431-144-4.

[5] The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | 1999/2000 Czech Presidency [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/annual-reports/1999-2000-czech-110412

[6] About the Fund | International Visegrad Fund: official website [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://visegradfund.org/about/

[7] The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | 1999/2000 Czech Presidency [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/annual-reports/1999-2000-czech-110412

zemí V4 o připojení do EU zakončeno úspěchem. Všechny cíle stanovené v „*Deklaraci o spolupráci"* z roku 1991 byly tedy splněny. Následně 12. května 2004 byla podepsána nová „*Deklarace ministerských předsedů"*, která stvrzovala pokračující spolupráci i po vstupu do EU.

V současné době je společná politika V4 plně integrována s celoevropskou politikou. Země V4 začaly po vstupu do EU plně využívat výhody vyplývající ze členství v EU, např. čerpání dotací na podporu méně rozvinutých regionů. Vývoj politické a ekonomické spolupráce mezi zeměmi V4 stále pokračuje a dalším cílem pro Polsko, Maďarsko a Českou republiku v rámci EU je přijetí eura (Slovensko vstoupilo do eurozóny v roce 2009). V současnosti V4 zaujímá společné stanovisko zejména vůči uprchlické krizi a odmítá rozdělení migrantů na základě kvót.

1.1.2 EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA ZEMÍ V4

Země V4 jsou atraktivní pro zahraniční investory zejména díky své výhodné pozici ve střední Evropě, dobré infrastruktuře, vysoce kvalifikované pracovní síle a relativně nízkým pracovním nákladům oproti zemím západní Evropy. S více než 64 miliony obyvatel, což odpovídá 13 % populace EU, činila výkonnost hrubého domácího produktu (HDP) zemí V4 5,34 % evropské osmadvacítky v roce 2014.[8]

Česká republika

Česká republika je exportně orientovaná země. Téměř 83 % českého vývozu mířilo v roce 2014 do EU, přičemž jen vývoz do Německa představoval 32 % celkového českého exportu. Podle statistiky Českého statistického úřadu dosáhl export v roce 2015 nového rekordu 3,9 bilionů korun. Na růstu vývozu se nejvíce podílejí dopravní prostředky (10,7 %), díly do motorových vozidel (7,86 %) a telefonická zařízení (3,12 %).[9] Země vyváží převážně do Německa (32 %), Slovenska (9 %) a Polska (5,8 %). Dovoz v roce 2015 dosáhl 3,47 bil. Kč, přebytek obchodní bilance tedy činí 423,31 mil. Kč. Mezi hlavní dovozní artikly patří díly

[8] Visegrádská čtyřka – 10 let členství v EU [online] [cit. 1. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Evropska_unie/Specialni_analyzy/Specialni_analyzy/Prilohy/eusp a_visegradska_ctyrka.pdf

[9] Zahraniční obchod České republiky - hledisko teritoriální [online] [cit. 1. prosince 2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/36785880/32018115_0602.pdf/e52ad10c-5ef2-4fd4-b1ee-594bbf10bc26?version=1.1

do motorových vozidel, telefonní přístroje, automobily a ropa. Mezi největší importní partnery země patří Německo (26 %), Čína (13 %), Polsko (8 %) a Slovensko (5,1 %).

Tabulka 1 - Vývoj makroekonomických ukazatelů České republiky

Makroekonomické ukazatele (v %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HDP	-4.8	2,3	2	-1.9	-0.5	2	4.3	2.2
Inflace	0.6	1.2	2.1	3.5	1.4	0.4	0,4	1
Nezaměstnanost	6.7	7.3	6.7	7.0	6.7	6.1	5.2	5.0
Podíl veřejných dluhů na HDP	34.1	38.2	39.9	44.7	45.2	41	41	40.5

Zdroj - Eurostat, Evropská komise

Světové ekonomické krizi, která začala v USA v roce 2008, se Česká republika nedokázala vyhnout z důvodu závislosti české ekonomiky na exportech a propojenosti světových ekonomik. Česká ekonomika se začala v letech 2010 a 2011 po poklesu v předchozím roce opět vzpamatovávat. Tento pozitivní trend však netrval příliš dlouho a HDP v následujících dvou letech opět spadl do záporných čísel. V letech 2014 a 2015 se české ekonomice podařilo vymanit z dlouhodobé recese, přičemž růst HDP v roce 2015 poprvé překonal předkrizovou úroveň. Ekonomický růst v tomto roce byl tažen zejména domácí poptávkou. Růst spotřeby domácností je podpořen jak zvyšujícím se disponibilním důchodem, relativně optimistickým očekáváním spotřebitelů, tak nízkou inflací, způsobenou zejména poklesem světových cen ropy a dalších komodit. Další příčiny robustního růstu české ekonomiky jsou hlavně aktivní bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami, čerpání prostředků z fondů EU a zvýšené vládní výdaje.[10]

Z grafu lze vyčíst, že veřejný dluh postupně narůstal v letech 2009 až 2013 kvůli vyšším vládním výdajům v době krize. Od roku 2013 pak pozorujeme klesající tendenci veřejných dluhů, které se dostaly na 41 % HDP v roce 2015. Veřejné zadlužení ČR je dnes jedno

[10] Zpráva o České republice 2015 [online] [cit. 8. prosince 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_czech_cs.pdf

z nejnižších v EU. Státní dluh, který je součástí veřejného dluhu, se v roce 2014 snížil o 19,6 mld. na 1,663 bilionu Kč.[11] Spolu s dobrou ekonomickou kondicí od roku 2013 začala klesat nezaměstnanost, která v roce 2015 činila 5,2 %, což lze považovat za nejnižší v celé EU. Inflaci se dlouhodobě podařilo udržovat na poměrně nízké úrovni, což příznivě přispívá k stimulaci spotřebitelské poptávky.

Polsko

Současný polský ekonomický systém je charakteristický velkým podílem státního sektoru a významnými vládními regulacemi. Míra ekonomické svobody je v porovnání s ostatními členy EU pod průměrem. Podle aktuálního indexu střední míry ekonomické svobody Heritage Foundation z roku 2015 je Polsko na stobodové stupnici s 68,6 body na 42. místě mezi 180 hodnocenými zeměmi a v rámci EU zaujímá 17. místo. [12]

Tabulka 2 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Polska

Makroekonomické ukazatele (v %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HDP	2,6	3,7	5,0	1,6	1,3	3,3	3,5	3,5
Inflace	4,0	2,7	3,9	3,7	0,8	0,1	-0,6	1,4
Nezaměstnanost	8,1	9,7	9,7	10,1	10,3	9,0	7,6	7,2
Podíl veřejných dluhů na HDP	49,8	53,3	54,4	54,4	55,9	50,4	51,4	52,4

Zdroj - Eurostat, Evropská komise

Polsko je jediná země EU, která vykazovala stabilní růst HDP i v době ekonomické krize. Růst polské ekonomiky však měl od roku 2011, kdy dosáhl svého vrcholu, klesající tendenci. HDP v letech 2014 a 2015 zaznamenal solidní růst díky oživení ekonomiky u největších obchodních partnerů. Ekonomický růst v posledních letech byl tažen zejména snížením schodku obchodní bilance a soukromou spotřebou díky růstu disponibilního důchodu, reálných mezd a zaměstnanosti, která dosáhla nejlepší hodnoty v roce 2015. Předpokládá se,

[11] Struktura a vývoj státního dluhu [online] [cit. 8. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/dluhova-statistika/struktura-a-vyvoj-statniho-dluhu

[12] Economic Data and Statistics on World Economy and Economic Freedom [online] [vid. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.heritage.org/index/explore

že nezaměstnanost se v roce 2016 ještě sníží a dosáhne 7,2 %. V roce 2016 se očekává stejné tempo růstu HDP jako v 2015.

Od roku 2011 zaznamenáváme snížení inflace, která v roce 2015 dokonce spadla do záporných čísel. Spotřebitelské ceny klesly zejména kvůli ruskému embargu na dovoz potravin z EU a poklesu cen hlavních komodit na světových trzích. Předpokládá se, že inflace v roce 2016 dosáhne 1,4 %.

Z tabulky vyplývá, že veřejný dluh Polska měl rostoucí tendenci do roku 2013, přestože polská ekonomika do té doby jako jediná země EU nezažila recesi. Veřejný dluh v roce 2015 dosáhl 51.4 % HDP a předpokládá se, že v roce 2016 poroste ještě o jedno procento. Očekávané zadlužení je předmětem značné nejistoty z důvodu možného vlivu kolísání směnných kurzů na relativně vysoký podíl státního dluhu denominovaného v cizích měnách. [13]

Maďarsko

Světová ekonomická krize v roce 2009 plně odhalila slabé stránky maďarské ekonomiky. HDP se v roce 2009 propadl nejvíc ze zemí V4 a země se potýkala s vysokými schodky státního rozpočtu a musela se obrátit na Mezinárodní měnový fond (MMF) a Evropskou centrální banku (ECB) o finanční pomoc. V letech 2010 až 2013 zaznamenáváme nízké tempo růstu HDP s výjimkou roku 2012, kdy maďarská ekonomika sklouzla do své druhé recese, v níž HDP klesl o 1,7 %. Slabý růst v daném období MMF přičítá zejména nepříznivému vnějšímu prostředí, častým a nepředvídatelným změnám vládní politiky, špatnému investičnímu klimatu, kvůli kterému investice v zemi klesly na desetileté minimum.[14] V letech 2014 a 2015 ekonomika rostla výrazněji díky aktivní obchodní bilanci a zvýšené spotřebě domácností podporované vyšším disponibilním důchodem, nízkou inflací a růstem nominálních mezd. Pro rok 2016 je růst HDP odhadnut na 2,2 %.[15]

[13] POLAND Growth still on a firm footing [online] [cit. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/pl_en.pdf

[14] Lack of Growth Hampers Hungary's Economy [online] [vid. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2013/car032913a.htm

[15] HUNGARY Towards a more balanced recovery [online] [cit. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/hu_en.pdf

Nezaměstnanost se dlouhodobě pohybovala kolem 10 %. Od roku 2010 měla nezaměstnanost klesající tendenci a v roce 2015 dosáhla 6,8 %, což představuje nejlepší výsledek za posledních 10 let. Zaměstnanost rostla zejména díky příznivému vývoji v soukromém sektoru a vládním programům veřejných prací. Míra zaměstnanosti se nadále zlepšuje i v roce 2016.

Tabulka 3 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Maďarska

Makroekonomické ukazatele (v %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HDP	-6.6	0.7	1.8	-1.7	1,5	3,6	2,8	2,2
Inflace	4.0	4.7	3.9	5.7	1,7	0,0	-0,0	2,5
Nezaměstnanost	10.0	11.2	11.0	11.0	10,2	7,7	6,8	6,0
Podíl veřejných dluhů na HDP	78.0	80.6	80.8	78.3	77,3	76,9	75,0	73,5

Zdroj - Eurostat, Evropská komise

Inflaci se Maďarku po celé sledované období podařilo udržovat pod 5 %, s výjimkou roku 2012, kdy inflace dosáhla 5,7 %, částečně kvůli politice centrální banky, která poskytovala levné úvěry na podporu ekonomiky. V posledních dvou letech musela maďarská ekonomika bojovat s deflací pod vlivem nízkých cen potravin a energií a propadu světových cen ropy spolu se slabou ekonomickou aktivitou a deflačním trendem v eurozóně. Centrální banka musela v této souvislosti snížit základní úrokové sazby na rekordní minimum 1,5 % a stanovila tříprocentní inflaci jako kritérium cenové stability. [16]

Vysoká úroveň vládního dluhu, která je zdrojem zranitelnosti země vůči extérním šokům a volatilitě na mezinárodních finančních trzích, představuje největší problém maďarské ekonomiky. I když se Maďarsku podařilo snížit podíl veřejných dluhů na HDP z 80,8 % v roce 2010 na 75 % v roce 2015, zadluženost země je stále nejvyšší v celém středoevropském regionu.

[16] Maďarsko zasáhlo proti deflaci, snížilo úroky na historické dno [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://zpravy.e15.cz/burzy-a-trhy/makroekonomicka-data/madarsko-zasahlo-proti-deflaci-snizilo-uroky-na-historicke-dno-1174480

Slovensko

Slovensko je nejmenší ekonomikou skupiny V4 s populací čítající 5,4 mil. lidí., což představuje 8,5 % celkové populace V4.[17] V posledních letech se Slovensku podařilo přilákat investice do automobilového a elektronického průmyslu, který se soustřeďuje hlavně na západě země a významně se podílí na tvorbě HDP. Ostatní regiony země zatím nejsou plně zaintegrovány do globálních hodnotových řetězců, zejména kvůli nedostatku infrastruktury. [18]

Tabulka 4 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Slovenska

Makroekonomické ukazatele (v %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HDP	-5,5	5,1	2,8	1,5	1,4	2,5	3,2	2,9
Inflace	0,9	0,7	4,1	3,7	1,5	-0,1	-0,2	1,0
Nezaměstnanost	12,1	14,5	13,7	14,0	14,2	13,2	13,2	11,6
Podíl veřejných dluhů na HDP	36,0	40,8	43,3	51,9	54,6	53,5	52,7	52,6

Zdroj - Eurostat, Evropská komise

V roce 2009 se slovenský HDP propadl do červených čísel, avšak hned v dalším roce se země dostala z recese s růstem HDP ve výši 5,1 %. Po zpomalení růstu v období 2011-2013 a skromném posílení v roce 2014 vzrostl HDP o 3,2 % v roce 2015. Zvýšená spotřeba domácností tažená oživením trhu práce, nízkou inflací a úrokových sazeb a růstem minimálních mezd je hlavní příčinou růstu ekonomiky. V roce 2016 by se růst HDP mohl nepatrně zpomalit na 2,9 % z důvodu předpokládaného oslabení ekonomického vývoje na rozvíjejících se trzích.[19]

Slovensko má ze skupiny V4 nejvyšší nezaměstnanost za celé sledované období. Vysoký počet nezaměstnaných přestavuje jeden z největších problémů slovenské ekonomiky. Míra nezaměstnanosti v roce 2015 sice klesla na šestileté minimum, ale pořád zůstává vyšší než celoevropský průměr, který činí 9,4 %. Vzhledem k lepším podmínkám na trhu práce a zlepšení

[17] Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00001&plugin=1

[18] EUROPEAN COMMISSION - Country Report Slovakia 2016 [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_slovakia_en.pdf

[19] SLOVAKIA Strong domestic demand drives economic expansion [online] [cit. 10. prosince 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/sk_en.pdf

ekonomických aktivit se předpokládá další pokles nezaměstnanosti v následujících letech.[20] Průměrná inflace v období 2009-2013 činila 2,18 %. V letech 2014–2015 se země potýkala s deflací jako většina zemí V4. Veřejný dluh Slovenska se sice stále zvyšoval mírným tempem, avšak zůstává jedním z nejnižších v celé EU.

1.2 ČÍNA

Politická a ekonomická expanze Čínské lidové republiky (ČLR) je ve světě hojně diskutovaným tématem ve světě. Čínský hospodářský zázrak začal v roce 1978 a během 32 let se Čína stala druhou největší ekonomikou světa. Ekonomické reformy, iniciované tehdejším čínským vůdcem Deng Siao-pchingem změnily nejen Čínu, ale měly i obrovský vliv na světovou ekonomiku. HDP čínské ekonomiky rostl od té doby závratným tempem a čínská pozice ve světě díky úspěšným ekonomickým reformám výrazně posílila. Jak prohlásil americký ekonom, bývalý ministr financí Lawrence Summers: „*Čína v posledních třech desetiletích zažila stejnou míru industrializace, jaká Evropě trvala dvě stě let*.“[21] Podle prognózy bude Čína největší světovou ekonomikou před USA okolo roku 2025.[22] Celý svět dnes upírá zrak k Číně, jejímu obrovskému trhu s téměř 1,4 mld. obyvatel a hledá obchodní příležitosti s touto nejlidnatější zemí světa. Pro ekonomiky V4, převážně exportně orientované, se rovně naskýtají příležitosti expanze do této asijské země v podobě exportu zboží či přímých zahraničních investic, zejména v době, kdy růst HDP v EU stagnuje. Před exportéry či investory ze zemí V4 ale stojí nelehký úkol - jak expandovat do této kulturně, historicky a jazykově odlišné země, která byla dlouhá staletí uzavřena před světem.

[20] Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tesem120&language=en

[21] ZHANG, Xiaobo. Narratives of Chinese Economic Reforms: How Does China Cross the River?. Singapur: World Scientific, 2010. IBSN: 978-981-4293-30-3. s. 1.

[22] FÜRSt, Rudolf a kolektiv. Vzestup Indie a Číny: Přichází asijské století?. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2011. SBN: 978-80-86506-84-5. s. 7.

1.2.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

ČLR je čtvrtou největší zemí světa s rozlohou 9 562 911 km2 a populací čítající 1,364 mld. obyvatel v roce 2014, což představuje 18,5 % světové populace, a tak zůstává stále nejlidnatější zemí světa. Roční přírůstek obyvatel se v roce 2014 pohyboval kolem 0,5 %.[23] Díky početné a levné pracovní síle je Čína dlouhodobě považována za světovou továrnu. Podle prognózy Organizace spojených národů (OSN) by Čína mohla toto prvenství držet až do konce dvacátých let 21. století, kdy ji předežene Indie.[24] Oficiální jazyk je mandarínská čínština a oficiální měna je jüan (čínsky yuan) neboli žen-min-pi (RMB).

Čína byla po staletí vedoucí civilizace, která předčila zbytek světa v oblasti kultury, vědy a ekonomiky, avšak během 19. a na počátku 20. století byla země sužována občanskými nepokoji, hladomory, vojenskými porážkami a okupací mocnostmi. Po druhé světové válce komunisté pod vedením Mao Ce-tunga převzali moc a vybudovali socialistický stát. V roce 1978 Maoův nástupce Deng Siao-pching prosadil strategii „socialistické tržní ekonomiky“ při zachování vlády jedné strany.[25] Podle Národního statistického úřadu ČLR (NSÚ) se HDP Číny za tu dobu zvýšil z 365 mld. jüanů v roce 1978 na 67 670,80 mld. jüanů (11 385 mld. USD) v roce 2015, což znamená 185 násobný nárůst.[26] Od té doby se víc než půl miliardy Číňanů dostalo z chudoby a míra chudoby měřená podle počtu lidí žijících s méně než 1,25 USD za den klesla z 84 % v roce 1981 na 13 % v roce 2008. [27] Od roku 1990 Čína zvýšila svoje zahraničně politické aktivity a zintenzivnila účast v mezinárodních organizacích.

---

[23] World Development Indicators| World DataBank [online] [vid. 10. leden 2015]. Dostupné z: http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&country=CHN&series=&period=

[24] Concise Report on the World Population Situation in 2014 [online] [cit. 12. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/trends/Concise%20Report%20on%20the%20World%20Population%20Situation%202014/en.pdf

[25] *The World Factbook* [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html

[26] 2015年4季度和全年我国GDP初步核算结果 [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201601/t20160120_1306759.html

[27] China Overview [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: http://www.worldbank.org/en/country/china/overview#1

1.2.2 ČÍNSKÝ EKONOMICKÝ ZÁZRAK

Rozsáhlá ekonomická reforma z centrálně plánované ekonomiky na tržní byla jednou z hnacích sil rychlého růstu čínské ekonomiky a zlepšení životní úrovně miliardy Číňanů. Rozhodnutí o velké hospodářské transformaci definitivně padlo na třetím plénu 11. kongresu Komunistické strany Číny v roce 1978. Celý proces ekonomické reformy lze rozdělit do čtyř fází:[28]

Během prvního období (1978-1984) se vláda zaměřila především na životně důležité zemědělství. Tato reforma představovala odvážnou přeměnu kolektivně organizované výroby na systém tzv. odpovědnosti domácností. Roční produkce obilí se zvýšila z méně než 300 milionů tun před rokem 1978 na 407 milionů tun v roce 1984.[29] Velký úspěch zemědělské reformy nejen ukončil dlouhodobou stagnaci čínské zemědělské produkce, ale také znamenal zlepšení životní úrovně zemědělců a čínští reformátoři byli ještě více přesvědčeni o nutnosti zavedení reformních opatření i do dalších oblastí ekonomiky.

Druhá etapa ekonomické reformy, která probíhala mezi lety 1984 a 1989, se zaměřila především na reformu státních podniků a cenového systému. Těžiště reformy se během toho období přesunulo z venkovského prostředí k městům a z primárního sektoru k sekundárnímu sektoru. S cílem stimulovat manažery a pracovníky v průmyslovém sektoru Čína přijala strategii postupné reformy, v jejímž rámci se podniky a zaměstnanci mohli podělit o zisky z dodatečného výstupu po splnění státem zadaného plánu. V rámci této strategie stát rovněž zavedl systém tzv. dvoukolejné ceny (dual-track price systém), který podnikům umožňoval prodat přebytkovou produkci za tržní cenu, zatímco plánovaná produkce je prodána za státem určenou cenu. Strategie postupné reformy účinně obcházela silný odpor konzervativních členů komunistické strany a mocných byrokratů vůči reformě a zabránila tak dramatickému propadu průmyslové výroby a nárůstu nezaměstnanosti v počátcích reformy. Postupem času se tržní cenový systém stal dominantním a nahradil centrálně zavedený cenový systém. [30]

[28] LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei. *China's Three Decades of Economic Reforms*. Abingdon: Routledge, 2009. IBSN: 978-0-415-49600-1. S.6
[29] LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 6
[30] LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 6-7

V průběhu výše uvedených dvou etap ekonomických reforem se Čína rovněž snažila přilákat přímé zahraniční investice (PZI) s cílem zvýšit zaměstnanost a zavést nové moderní technologie a zkušenosti s řízením podniků. Čtyři pobřežní města v provinciích Guangdong a Fujian získala status zvláštní ekonomické zóny v roce 1980. Seznam zvláštních ekonomických zón byl rozšířen o dalších 14 pobřežních měst v roce 1984.

Třetí etapa, která trvala od 1992 do 2001, se zaměřila především na další restrukturalizaci státem vlastněných podniků, podporu rozvoje soukromých sektorů a firem se zahraniční majetkovou účastí, záchranu státních bank s velkým množstvím nesplácených úvěrů, devalvaci jüanů a postupné uvolňování devizové kontroly. Reforma zvýšila ekonomickou pozici státních podniků a zároveň snížila zátěž centrální vlády, čímž byly vytvořeny i podmínky nezbytné pro zlepšení poskytování veřejných statků. Čínské podniky byly reformou povzbuzeny a postupně zavedly moderní způsoby řízení. Produktivita v průmyslovém odvětví byla výrazně zvýšena během tohoto období. Díky devizové reformě byla zvýšena konkurenceschopnost čínských podniků na mezinárodních trzích. Po devalvaci jüanů v roce 1994 rychle rostl přebytek platební bilance a příliv PZI.[31]

Poslední etapa ekonomických reforem začala s vstupem ČLR do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 2001. V této fázi Čína opustila strategii postupné reformy a přiklonila se na systematičtější reformu zavedením a zlepšením právního rámce. Čína urychlila vytvoření právního rámce, včetně přijetí více než sto obchodních zákonů a předpisů v souladu s požadavky WTO a zároveň byla zvýšena transparentnost veřejné správy.[32] Tato etapa bývá označena jako velmi důležitý milník v rozvoji čínské ekonomiky a země začala plně využívat výhody vyplývající z členství v této organizaci.

Všechny kroky, které byly učiněny v průběhu ekonomických reforem, měly za cíl transformaci socialistického hospodářství na tržní ekonomiku, redukci vládní intervence a zvýšení role trhu při rozdělování zdrojů.

[31] LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 7
[32] LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 8

1.2.3 EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA

Čínská ekonomika se v posledních desetiletích vyznačovala až dvouciferným růstem HDP, nízkou nezaměstnaností díky levné a početné pracovní síle, nízkou inflací a velkým přebytkem platební bilance díky převisu exportu nad importem. HDP v roce 2015 činil 11 385 mld. USD, přičemž rozhodující podíl na jeho tvorbě představují sekundární (40, 5%) a terciární sektor (50,5 %). Význam primárního sektoru postupně klesá a v roce 2015 tvořil 9 % HDP oproti počátku tisíciletí, kdy se na HDP podílel 15 %. [33] [34]

Čína se v roce 2010 stala druhou největší ekonomikou světa a v roce 2014 největším exportérem a druhým největším importérem zboží. Hodnota exportu v roce 2014 činila 2 342,30 mld. USD, což představuje 12,33 % světového exportu. Import dosáhl hodnoty 1 959,3 mld. USD, což je 10,26 % světového importu zboží. Země nejvíce vyvážela výrobky zpracovatelského průmyslu (94 %) a zemědělské produkty (3,2 %). Na straně dovážených produktů jsou nejvíce zastoupeny výrobky zpracovatelského průmyslu (60,1), paliva (26,9 %) a zemědělské produkty (8,7 %). Největšími importními zeměmi jsou EU 28 (12,4 %), Jižní Korea (9,7 %), Japonsko (8,3 %), USA (8,2 %) a Tchaj-wan (7,8 %). Mezi hlavní exportní partnery patří Spojené státy s podílem 17 %, dále EU 28 (15,9), Hong Kong (15,9), Japonsko (6,4 %) a Jižní Korea (4,3 %). [35]

Čína se ale v posledních letech potýká se zpomalením růstu HDP. Ekonomika se dostává do stavu tzv. „nového normálu“, kdy se země musí více soustředit na intenzivní růst založený na zvyšování produktivity výrobních faktorů. Extenzivní růst čínské ekonomiky, který dominoval v předešlých třech desetiletích, se stal minulostí a země dnes prochází obdobím strukturální transformace z exportně orientované ekonomiky na ekonomiku více postavenou na domácí spotřebě a inovacích. Země se teď musí smířit se tempem růstu HDP pod 7 procenty a čelit konkurenci ostatních rozvojových zemí v přilákání zahraničních investorů. Zpomalení růstu čínské ekonomiky by podle Mezinárodního měnového fondu (IMF) mohlo také nepříznivě ovlivnit již tak slabé globální ekonomické oživení. Propad čínského

[33] 2015年4季度和全年我国GDP初步核算结果 [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201601/t20160120_1306759.html

[34] 2001 Yearbook [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/YB2001e/ml/indexE.htm

[35] Trade Profiles [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=CN

HDP o jedno procento by mohl mít významné makroekonomické dopady na světovou ekonomiku, přičemž jen světový HDP by poklesl o 0,23 % v krátkodobém horizontu.[36]

Tabulka 5 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Číny v letech 2009 až 2016

Makroekonomické Ukazatele (v %)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HDP	9,2	10,6	9,5	7,8	7,7	7,3	6,9	6,7
Inflace	-0,9	1,4	5,4	2,6	2,6	2,0	1,4	1,7
Nezaměstnanost	4,4	4,2	4,3	4,5	4,6	4,7	4,09	4,09
Podíl veřejných dluhů na HDP	37	35	35	37	39,5	41,1	44	46,7

Zdroj - World bank, IMF, National bureau of China

HDP v letech 2009 až 2011 rostl tempem kolem 10 %. V dalších letech ve sledovaném období se čínská ekonomika zhoršovala, přičemž největší propad HDP byl zaznamenán v roce 2012, kdy tempo ekonomického růstu kleslo o 1,8 procentního bodu. Zhoršení tempa růstu HDP lze podle Ministerstva obchodu ČLR vysvětlit tím, že čínská ekonomika je zatížena „*třemi velkými horami*“:[37]

- Stagnace světové ekonomiky a pokles spotřebitelské poptávky ze zahraničí;
- Růst nákladů na výrobní faktory, zhodnocení jüanu v důsledku velkého převisu exportu nad importem a ztrácení konkurenční výhody;
- Zvýšení obchodních překážek a rizik;

Propad HDP pokračoval i v roce 2015, kdy se poprvé dostal pod 7 %, což je nejhorší výsledek za poslední čtvrt století. Pokles lze vysvětlit tím, že Čína již pomalu vyčerpává svůj investiční potenciál, díky kterému se dostala na pozici druhé největší ekonomiky světa. HDP v roce 2016 by měl vzrůst o 6,7 %.

[36] China's Slowdown and Global Financial Market Volatility: Is World Growth Losing Out? [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2016/wp1663.pdf

[37] 商务部回应未完成2012外贸增长目标：增速来之不易 - 新华财经 - 新华网 [online] [vid. 16. leden 2016]. Dostupné z: http://news.xinhuanet.com/fortune/2013-01/16/c_124238151.htm

Spotřebitelské ceny v roce 2009 meziročně poklesly o 0,9 %, země se tak poprvé od roku 2002 dostala do deflace. Ceny klesly především kvůli levnějším potravinám, poklesu cen světových komodit a nadprodukci průmyslových výrobků, o které nebyla velká poptávka.[38] Cenová hladina v následujících letech začala růst, přičemž nejvyšší inflaci zaznamenáváme v roce 2011. Hlavními příčinami inflace v daném roce jsou zejména potravinová nesoběstačnost, která dlouhodobě způsobuje velký převis poptávky po zemědělských produktech nad nabídkou, rostoucí pracovní náklady spolu s poklesem pracovní síly a růst cen komodit, zejména ropy, železné rudy a obilí.[39] V dalších letech sledovaného období se inflaci podařilo udržovat pod 3 % kvůli nižším cenám energií a zhodnocení jüanu, což zlevňuje dovoz.

Nezaměstnanost se za posledních 36 let nikdy nedostala nad 5 %, ani v době světové ekonomické krize. Udržení nízké nezaměstnaností je jednou z hlavních priorit vládní politiky, jelikož vysoká nezaměstnanost může vyvolat sociální nepokoje a nestabilitu. Podle neoficiálních informací Čína uměle dlouhodobě udržuje vysokou zaměstnanost, například tím, že zaměstnává pracovníky ve státních podnicích navzdory přezaměstnanosti a snížení zisku firmy. Navíc NSÚ ČLR do statistik započítává pouze ty nezaměstnané, kteří se sami zaregistrují na úřadu práce, ale nezohledňuje migrující pracovníky, kteří se vrátí domů, když ztratí práci.[40] Skutečnou míru nezaměstnanosti se pokusil vypočítat National Bureau of Economic Research, který ve své studii odhadl míru nezaměstnanosti v letech 2002 až 2009 na 10,9 %, což je dvakrát více než oficiální míra nezaměstnanosti.[41]

Podíl veřejných dluhů na HDP je poměrně nízký oproti vyspělým ekonomikám, ale z předchozí tabulky je patrné, že se stále zvyšuje a v roce 2015 dosáhl 44 % HDP, což je o 7 procentuální bodu více než na začátku sledovaného období. Vláda se snaží zvýšením vládních výdajů podporovat skomírající ekonomiku. Od roku 2012, kdy tempo růstu HDP začalo klesat, se vládní výdaje začaly postupně zvyšovat.

---

[38] Chinese officials and analysts play down deflation fears as prices fall | Business | The Guardian [online] [vid. 16. leden 2016]. Dostupné z: http://www.theguardian.com/business/2009/mar/10/china-deflation-prices-fall

[39] 2011年CPI全年上涨5.5% 治理通胀为调控首要任务--时政--人民网 [online] [vid. 18. leden 2016]. Dostupné z: http://politics.people.com.cn/GB/99014/16531393.html

[40] IMF Country Report No. 15/234 PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA [online] [vid. 18. leden 2016] Dostupné z: https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15234.pdf

[41] LONG RUN TRENDS IN UNEMPLOYMENT AND LABOR FORCE PARTICIPATION IN CHINA [online] [vid. 18. leden 2016] Dostupné z: http://www.nber.org/papers/w21460.pdf

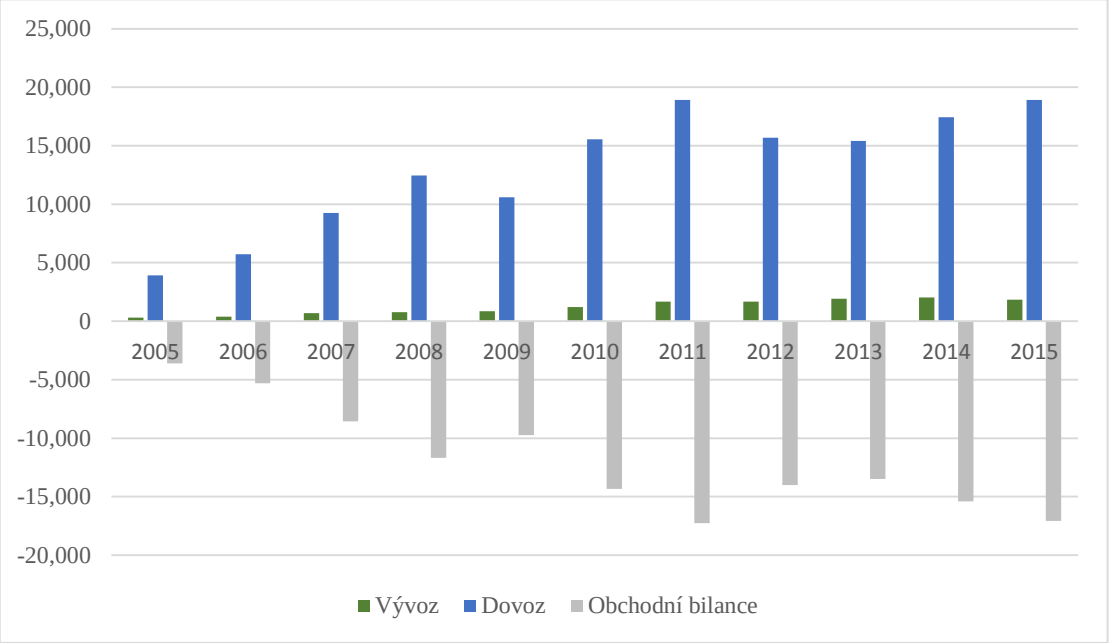
2. EKONOMICKÉ VZTAHY MEZI ČÍNOU A ZEMĚMI V4

V této kapitole se budu věnovat ekonomickým vztahům mezi Čínou a zeměmi V4 z hlediska vzájemné obchodní bilance a přímých zahraničních investicí v letech 2005 až 2015. Čína je největší rozvojovou zemí světa, zatímco země V4 s počtem obyvatel kolem 64 mil. patří k malým, ale otevřeným ekonomikám s velkým potenciálem. Země V4 nepředstavují sice hlavní zahraniční trhy Číny, ale bilaterální ekonomické vztahy mezi Čínou a skupinou V4 se v posledních letech stále zintenzivňují.

2.1 ČESKÁ REPUBLIKA

Význam vzájemného obchodu stále roste, i přestože ČR vykazuje největší zápornou obchodní bilanci s Čínou. Obrat vzájemného obchodu v roce 2015 vzrostl oproti roku 2005 o více než 4,9 krát. S podílem 6,9 % na celkovém obratu zahraničního obchodu ČR se Čína v roce 2015 stala třetím největším obchodním partnerem ČR za Německem a Slovenskem.

Graf 1 - Obchod mezi Čínou a ČR od 2005 do 2015 (mil. USD)

Zdroj – ČSÚ

Čína v roce 2006 předstihla Rusko a Slovensko a stala se tak druhým největším dovozním partnerem ČR, hned za Německem. Z grafu je zřejmé, že růst obratu zahraničního obchodu ČR s Čínou je určován zejména importem, který po celé sledované období převyšoval export, mnohdy až desetinásobně. V prvních čtyřech letech sledovaného období zaznamenáváme rychlé tempo růstu dovozu, zřejmě kvůli celkově příznivé ekonomické situaci a vyšší spotřebitelské poptávce po vstupu ČR do Evropské unie. Obrat nastal až v roce 2009,

kdy propukla světová ekonomická krize a dovoz z Číny poprvé v historii poklesl, a to o 17,52 %. V letech 2010 a 2011 opět pozorujeme oživení vzájemného obchodu, přičemž celková hodnota dovozu v roce 2011 dosáhla historicky nejvyšší úrovně, a to 18,92 mld. Druhý propad dovozu ve sledovaném období přišel v letech 2012 a 2013, zejména kvůli slabé spotřebitelské poptávce v zahraničí, včetně ČR, nejistotě kolem budoucího vývoje dluhové krize v Evropě, zvyšujícím se nákladům na pracovní sílu v Číně a posléze silným kurzem jüanu, který zdražoval dovoz. Vzájemný obchod se v následujících dvou letech začat posilovat. Dovoz v roce 2015 dosáhl hodnoty 18 909 mil. USD, což představuje více než 13 % veškerého českého dovozu, zatímco na počátku sledovaného období byl tento podíl pouze pětiprocentní. Hodnota dovozu z Číny do ČR v roce 2015 představovala 0,83 % celkového hodnoty čínského vývozu.[42]

Vývoz vykazoval po celé sledované období velmi nízký podíl na výši obratu zahraničního obchodu s Čínou a v roce 2015 dosáhl pouze 9,78 % hodnoty dovozu. Nejvyšší vývoz byl zaznamenán v roce 2014, kdy dosáhl hodnoty 2 043 mil. USD. Čína byla v roce 2015 18. největším vývozním partnerem ČR s podílem 1,17 % na celkovém vývozu. [43] Z pohledu Číny pak dovoz z ČR v roce 2015 představoval pouze 0,11 % celkové hodnoty čínského dovozu. [44] Lze konstatovat, že stále existuje velký prostor pro zvýšení českého vývozu do Číny, zvlášť poté, co se čínsko-české vztahy začaly oteplovat v posledních letech.

S růstem vzájemné obchodní výměny mezi oběma zeměmi roste i negativní obchodní bilance ČR vůči Číně. Nevětší schodek obchodní bilance ve sledovaném období byl zaznamenán v roce 2011 ve výši 17,25 mld., a to zejména kvůli rapidnímu meziročnímu růstu dovozu o 21 %. V letech 2012 a 2013 došlo k mírnému poklesu schodku obchodní bilance. V roce 2015 dosáhl schodek obchodní bilance hodnoty 17 060 mil. USD, zatímco na počátku sledovaného období byl schodek pouze ve výši 3 613 mil. USD, což představuje nárůst o 4,72 krát. Negativní obchodní bilance s Čínou je dána nejen ztíženým přístupem českých

[42] Brief Statistics on China's Import & Export in December 2015 [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/BriefStatistics/201603/20160301265939.shtml

[43] Zahraniční obchod mezi Českou republikou a Čínou [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20533758/e-601313k.pdf/5b329848-a14a-4ae1-ab76-0382a0a0beaa?version=1.0

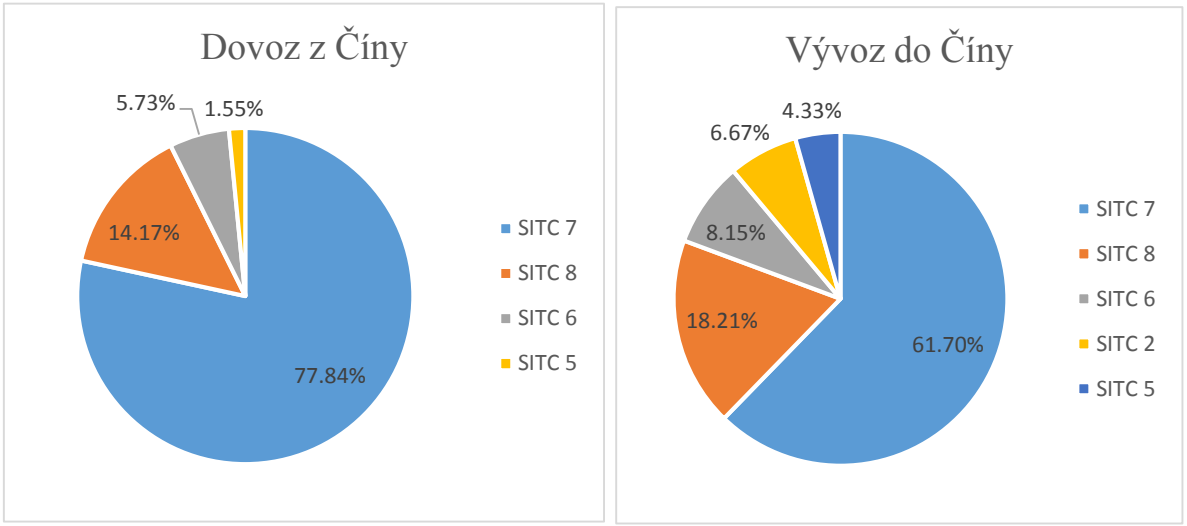
[44] Brief Statistics on China's Import & Export in December 2015 [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/BriefStatistics/201603/20160301265939.shtml

exportérů na čínský trh kvůli různým barierám, ale také tím, jak jsou obě země zapojeny do mezinárodní dělby práce.[45]

Z hlediska komoditní struktury se v roce 2015 nejvíce podílela na dovozu skupina SITC 7 – stroje a dopravní prostředky, a to 77,84 %. Dalšími nejvíce dováženými produkty jsou průmyslové spotřební zboží (14,17 %), zejména kočárky dětské, hračky, hry, potřeby sportovní a obuv, tržní výrobky tříděné podle materiálu (5,73 %) a chemikálie (1,55 %).

Na straně vývozů je opět nejvíce zastoupeno zboží patřící do skupiny SITC 7 (61,7 %), a to zejména elektrická zařízení, přístroje, spotřebiče, zařízení užívané v průmyslu a silniční auta. Dalšími významnými skupinami jsou průmyslové spotřební zboží (18,21), chemikálie (8,15%) a suroviny nepoživatelné (6,67 %), zejména vláknina a sběrový papír.

Graf 2 - Komoditní struktura obchodu mezi Čínou a ČR podle SITC (v %)

Zdroj - ČSÚ

Podle Exportní strategie České republiky 2012 – 2020, dokument, který vymezuje strategický rámec proexportní politiky a stanovuje hlavní exportní priority ČR, patří Čína mezi 12 prioritních zemí, se kterými ČR hodlá posílit vzájemný obchod v daném období. Lze tedy

[45] Objem obchodu mezi Českem a Čínou za posledních dvacet let prudce vzrostl | [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://archiv.ihned.cz/c1-62980280-objem-obchodu-mezi-ceskem-a-cinou-za-poslednich-dvacet-let-prudce-vzrostl

očekávat, že se vzájemný obchod mezi ČR a ČLR bude dále posilovat a schodek obchodní bilance se bude snižovat.[46]

Čína byla v letech 2005 až 2007 velmi aktivní z hlediska objemu investovaného kapitálu v ČR. Zatímco v roce 2005 čínské společnosti proinvestovaly 11 mil. USD, v roce 2007 příliv PZI proudících z Číny do ČR již dosáhl 64 mil. USD, což představuje nárůst o více než 580 %. Nicméně v porovnání se zeměmi z EU, odkud do ČR míří až 90 % všech PZI, je podíl čínských investic nepatrný a nedosahuje ani jednoho procenta celkového objemu PZI. V této souvislosti je třeba podotknout, že PZI jsou mnohem hůře zachytitelné než mezinárodní obchod se zbožím a službami. Mnoho nadnárodních společností totiž dceřiné společnosti zakládají v daňových rájích, odkud investují ve světě.[47] Během ekonomické krize se objem PZI dostal do záporných čísel.

Podle zveřejněných statistik ČNB sice investice do základního kapitálu v daném období byly kladné, ale repatriované zisky, které byly vygenerovány v minulých letech, byly vyšší než investovaný kapitál. Čínské dceřiné společnosti působící v ČR rovněž musely svým mateřským firmám vyplácet úvěry, které jim byly poskytnuty při vstupu na zahraniční trh. V roce 2010 sice z Číny přitekly investice v hodnotě 12 mil. USD, avšak hned v dalším roce převedly čínské společnosti zisky ve výši 11 mil. USD do své země a rovněž musely splatit úvěry ve výši 116 mil. USD svým mateřským společnostem, čímž se celková suma investic opět dostala do záporných čísel.[48] V posledních třech letech byl zaznamenán významnější příliv investic z Číny pouze v roce 2012, kdy dosáhl hodnoty 43,69 mil. USD.

[46] MPO | Koncepce a strategie | Exportní strategie ČR 2012 - 2020 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.mpo.cz/dokument103015.html

[47] Why do offshore tax havens still exist? - BBC News [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.bbc.com/news/business-33628020

[48] FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN 2011 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/en/statistics/bop_stat/bop_publications/pzi_books/PZI_2011_EN.pdf

Tabulka 6 - PZI mezi ČR a Čínou od 2005 do 2014 (v mil. USD)

	Příliv čínských PZI do ČR	Celkový příliv PZI do ČR	% z celku	Odliv českých PZI do Číny	Celkový odliv PZI z ČR	% z celku
2005	11	11653	0,09	0,54	-19	-2,84
2006	37	5463	0,68	0,48	1468	0,03
2007	64	10444	0,61	-1	1620	-0,06
2008	-19	6451	-0,29	-5	4323	-0,12
2009	-27	2927	-0,92	1	949	0,11
2010	12	6141	0,20	2	1167	0,17
2011	-118	2318	-5,09	-0,52	-327	0,16
2012	43,69	7981	0,55	40,97	1789	2,29
2013	8,38	3676	0,23	24,7	4055	0,61
2014	-4,1	5495	-0,07	48,1	1620	2,97

Zdroj - UNCTAD, Česká národní banka

Co se týče odvětvové struktury, největší přiliv investic v roce 2013 zaznamenal zpracovatelský průmysl, zejména výroba potravinářských výrobků, výroba počítačů a elektronických přístrojů a výroba vozidel. Dalším významným odvětvím, do kterého čínské společnosti investují, jsou služby, zejména velkoobchod a skladování.

Současným největším čínským investorem v ČR je šanghajská investiční společnost CEFC, která v roce 2015 začala expandovat do České republiky, jež by se měla stát základnou pro budoucí expanzi firmy na evropské trhy. Mezi další významné čínské investory lze zařadit společnost Changhong vyrábějící televizory v Nymburku.

V letech 2005 až 2011 nebyly české investice v Číně příliš významné z hlediska absolutního objemu PZI proudících do Číny. Nárůst odlivu českých investic začal až v roce 2012, kdy výše investic dosáhla 40,97 mil USD. V letech 2013 a 2014 pak pokračovala tendence růstu českých PZI do Číny. V roce 2014 činil stav českých investic 48,1 mil. USD, což představuje téměř dvojnásobný nárůst oproti předchozímu roku. Podíl českých investic na celkovém objemu PZI, které do Číny proudí, je rovněž nepatrný, a v roce 2014 tvořil pouze necelá 3 %.[49] České investice převážně míří do zpracovatelského průmyslu (automobilový, průmysl obrábějících strojů a chemický) a finančního sektoru.

[49] Brief Statistics on China's Foreign investment in 2015 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201504/20150400942402.shtml

Největším českým investorem v Číně je Škoda auto, která zahájila prodej automobilů na čínském trhu v roce 2007. Dnes je Čína pro automobilku nejdůležitějším zahraničním trhem a v roce 2014 činil roční odbyt aut až 281 400 vozů.[50] Mezi další významné české investory v Číně patří zejména Home Credit Group poskytující spotřebitelské úvěry, společnost KOH-I-NOOR vyrábějící psací potřeby a Eastern Skoda Machine Tool Modernization vyrábějící obrábějící stroje.[51]

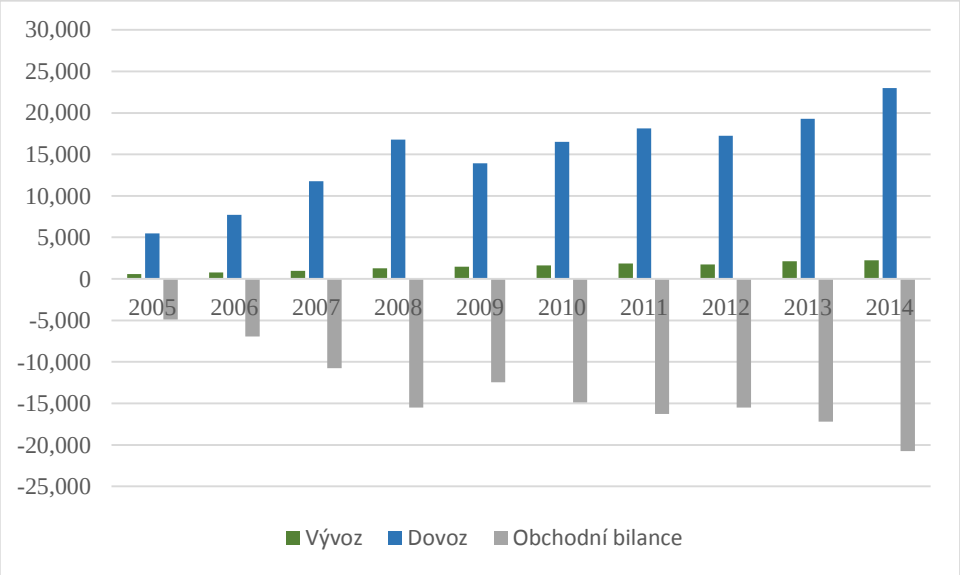
[50] ŠKODA v Číně - od r. 2007 prodáno 1,5 milionu vozů - ŠKODA [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.skoda-auto.cz/news/2015-08-05-cina-od-2007-prodano-puldruheho-milionu-vozu

[51] Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

2.2 POLSKO

Vzhledem k velikosti země a počtu obyvatel přesahujícím 38 mil., což představuje 60 % celkové populace V4 si Polsko dlouhodobě udržuje své postavení nejdůležitějšího obchodního partnera Číny v rámci V4. [52] Obrat vzájemného obchodu v roce 2014 dosáhl hodnoty 25,24 mld. USD, což představuje více než čtyřnásobný nárůst oproti počátku sledovaného období. Čína je dnes třetím největším obchodním partnerem Polska ze zemí mimo EU.

Graf 3 - Obchod mezi Čínou a Polskem od 2005 do 2014 (tis. USD)

Zdroj – UCTAD

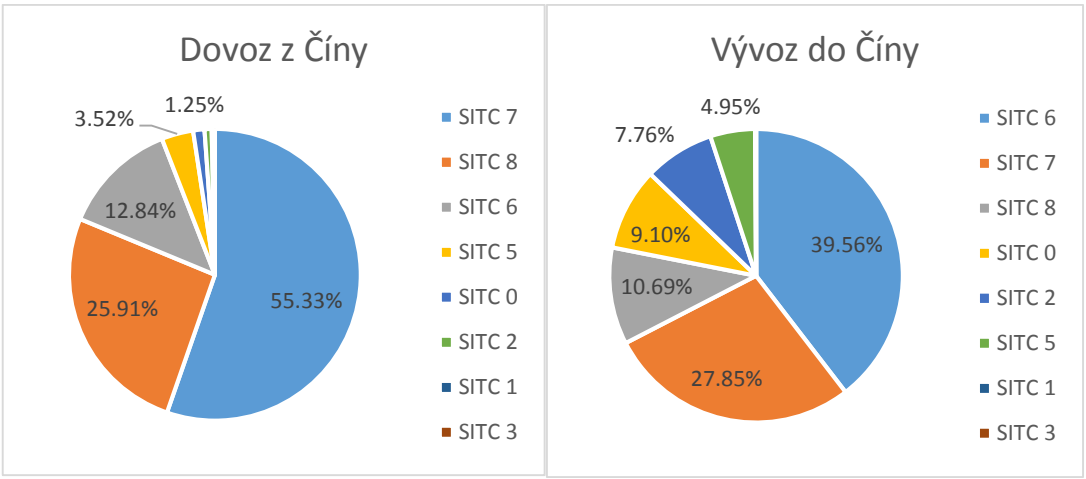
Stejně jako ostatní země V4 i vzájemný obchod mezi Čínou a Polskem je tažen zejména dovozem. Čína v roce 2013 předběhla Nizozemsko a stala se třetím největším dovozním partnerem Polska. Z grafu vyplývá, že dovoz v prvních čtyřech letech sledovaného období prudce stoupal, z 5,5 mld. USD v roce 2008 na 16,79 mld. USD v roce 2008, což představuje trojnásobný nárůst. Rok 2009 byl ve znamení propadu dovozu, a to o 2,88 mld. USD, v procentuálním vyjádření tedy 20,7 %. V letech 2010 a 2011 zaznamenáváme opětovný růst dovozu, přičemž v roce 2011 byla překonána předkrizová úroveň dovozu. Rychlé oživení dovozu částečně souvisí s větší odolností polské ekonomiky vůči ekonomické krizi. V letech 2012 a 2013 se tempo růstu polské ekonomiky začalo zpomalovat, což mělo negativní dopad i na dovoz z Číny, který v roce 2012 poklesl o 5 %. Dovoz v posledních dvou letech

[52] Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00001&plugin=1

sledovaného období vykazuje stabilně rostoucí tendenci, přičemž v roce 2014 byla překonána hranice 20 mld. USD.

Vývoz do Číny je v porovnání s dovozem trochu chabý a po celé sledované období sotva dosahoval 10 % hodnoty dovozu. Z grafu lze vyčíst, že vývoz během posledních deseti let rostl velmi malým tempem. Jediný nepatrný propad byl zaznamenán v roce 2012, a to o 6,4 %. V roce 2014 činil vývoz do Číny 2,25 mld. USD, což představuje pouze jedno procento vývozu Polska do světa.

Graf 4 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Maďarskem

Zdroj - UNCTAD

Na straně dovozů z Číny do Polska je opět nejvíce zastoupeno zboží patřící do skupiny SITC 7 - stroje a dopravní prostředky (55,33 %), avšak jeho podíl není tak vysoký v porovnání s ostatními zeměmi V4. Mezi hlavními dovozními artikly této skupiny patří zejména telekomunikační zařízení (17,59 % na celkovém dovozu) a zařízení k automatickému zpracování dat (9 %). Druhou příčku s 12,84 % na celkovém dovozu obsadila skupina SITC 8 - průmyslové spotřební zboží, zejména díky dětským kočárkům a hračkám, obuvi a oblečení. Poslední významnou skupinou je SITC 6, s 12,84% podílem na celkovém dovozu.

Struktura polského vývozu do Číny je na rozdíl od dovozu mnohem pestřejší. Dominantní skupinami jsou zde SITC 6 (39,59 %) a SITC 7 (27,85). Měď, která patří do skupiny SITC 6, představuje přibližně 30 % polského vývozu do Číny. Podle statistiky UNCTAD produkovalo Polsko v roce 2014 měď v celkové hodnotě 1,2 mld. USD, přičemž 60 % celé produkce bylo určeno pro čínský trh. Třetí největší skupinou je SITC 8 s 10,68% podílem na celkovém vývozu. Nábytek je hlavním vývozním artiklem této skupiny a představuje 5,8 % celkového vývozu. V posledních letech nabývá na významu i vývoz mléčných produktů, masa a čokolády, jež patří

do skupiny SITC 0, která tvoří 9,1 % celkového vývozu. Poslední důležitou skupinou je SITC 2 - suroviny nepoživatelné, zejména kaučuk a rudy.

Tabulka 7 - PZI mezi Polskem a Čínou od 2005 do 2014 (v mil. USD)

	Příliv čínských PZI do Polska	Celkový příliv PZI do Polska	% z celku	Odliv polských PZI do Číny	Celkový odliv PZI z Polska	% z celku
2005	46	10 272	0,45	9	3 394	0,27
2006	25	19 540	0,13	11	8 846	0,12
2007	96	23 540	0,41	10	4 680	0,21
2008	130	14 346	0,91	2	4 494	0,04
2009	-209	13 641	-1,53	-3	5 211	-0,06
2010	0,4	13 874	0	-6,3	6 761	-0,09
2011	101	20 623	0,49	14,6	8 057	0,18
2012	-148	6 060	-2,44	34	507	6,57
2013	-29,4	2 647	-1,11	22,5	-1 697	-1,33
2014	91,6	11 930	0,77	0,6	1 366	0,04

Zdroj - UNCTAD, Polská národní banka

Objem čínských PZI je v porovnání s celkovým objemem investic uskutečněných v Polsku stejně jako objem polských PZI v Číně jen zanedbatelným číslem. V letech 2005 až 2008 zaznamenáváme rostoucí tendenci přílivu PZI z Číny. Obrat nastal v roce 2009, kdy kvůli ekonomické krizi došlo nejen k repatriaci zisku, ale také ke snížení podílu ostatního kapitálu na celkovém objemu investic. Rok 2010 byl bezvýznamný z hlediska přílivu PZI z Číny. Oživení přišlo v roce 2011, kdy objem investic dosáhl jedné miliardy USD. V dalších dvou letech se objem PZI opět dostal do záporných čísel kvůli značnému poklesu reinvestovaných zisků a splacení úvěrů mateřským firmám. V roce 2014 činily čínské investice 91,6 mil. USD, což představuje 0,77 % celkového objemu PZI proudících do Polska. Země EU jsou nejvýznamnějšími investory v Polsku. V roce 2014 proinvestovaly celkem 12,89 mld. USD, zatímco celkový objem investic uskutečněných v Polsku činil 11,93 mld. USD.

Čínské investice nejvíce míří do zpracovatelského sektoru, zejména strojírenského průmyslu, stavebnictví a výroby elektronických přístrojů. Významná část čínských investicí také proudí do oblastí informačních a komunikačních technologií a služeb, zejména maloobchodu a velkoobchodu. Největšími čínskými investory, kteří působí v Polsku, jsou zejména Huawei, jeden z největších čínských výrobců mobilů a poskytovatelů telekomunikačních zařízení, Liugong, čínský výrobce stavebních strojů a Compal Electronics,

výrobce počítačů, monitorů a televizí. V polském finančním sektoru také působí dva čínské bankovní giganty, Commercial Bank of China a Bank of China. [53] [54]

V prvních čtyřech letech sledovaného období pozorujeme kladný příliv polských investic do Číny. Největší objem investic byl v daném období zaznamenán v roce 2006, kdy se přiblížil hranice 11 mil. USD. V letech 2009 a 2010 převyšovaly splácené úvěry součin investic do základního kapitálu a reinvestovaného zisku, čímž se celkový objem PZI dostal do záporných čísel. V letech 2011 až 2013 pozorujeme dynamický růst přílivu polských PZI do Číny, přičemž je nutno zmínit, že i když v roce 2013 byl celkový odliv PZI z Polska záporný, příliv polských investic do Číny zůstal kladný, což je neobvyklé a svědčí to o důvěře polských investorů v čínskou ekonomiku. V roce 2014 byly investiční aktivity polských společností trochu slabší, nejen v Číně, ale i v celém světě.

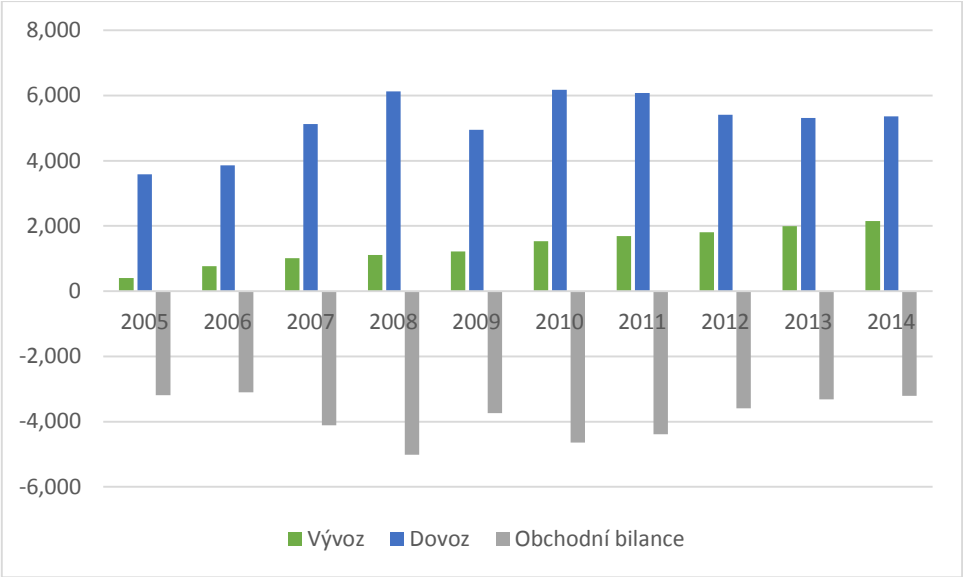
[53] Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

[54] PAIiIZ | Foreign investors in Poland | Inwestycje w Polsce [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://www.paiz.gov.pl/publications/foreign_investors_in_poland

2.3 MAĎARSKO

Vztahy mezi Čínou a Maďarskem jsou na velmi dobré úrovni. Maďarsko je dlouho považováno jako brána Číny do EU. V zemi žije početná čínská komunita čítající až 20 000 lidí, což je nejvíce v celém regionu střední a východní Evropy.[55] Maďarsko se díky čínské menšině stalo jakousi tranzitní zemí pro čínský vývoz do regionu. Maďarský pravicový premiér Viktor Orbán je navíc jedním z mála evropských politiků, kteří dlouhodobě veřejně podporují čínskou politiku. Stabilní bilaterální vztahy se odrážejí v celkovém objemu vzájemného obchodu, který v roce 2014 činil 7,51 mld. USD

Graf 5 - Obchod mezi Čínou a Polskem od 2005 do 2014 (mil. USD)

Zdroj - UNCTAD

Čína se v roce 2014 stala pátým největším dovozním partnerem Maďarska.[56] Z grafu je patrné, že dovoz v prvních čtyřech letech sledovaného období měl rostoucí tendenci a dosáhl svého vrcholu v roce 2008 s celkovou hodnotou 6,12 mld. USD. V roce 2009 pak přišla světová ekonomická krize, která přinesla náhlý pokles importu z Číny až o 23,8 %. Maďarsko se totiž jako jediná země V4 dostala do dluhové krize a muselo požádat MMF, EU a Světovou banku

[55]华侨华人分布状况和发展趋势 [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://qwgzyj.gqb.gov.cn/yjytt/155/1830.shtml

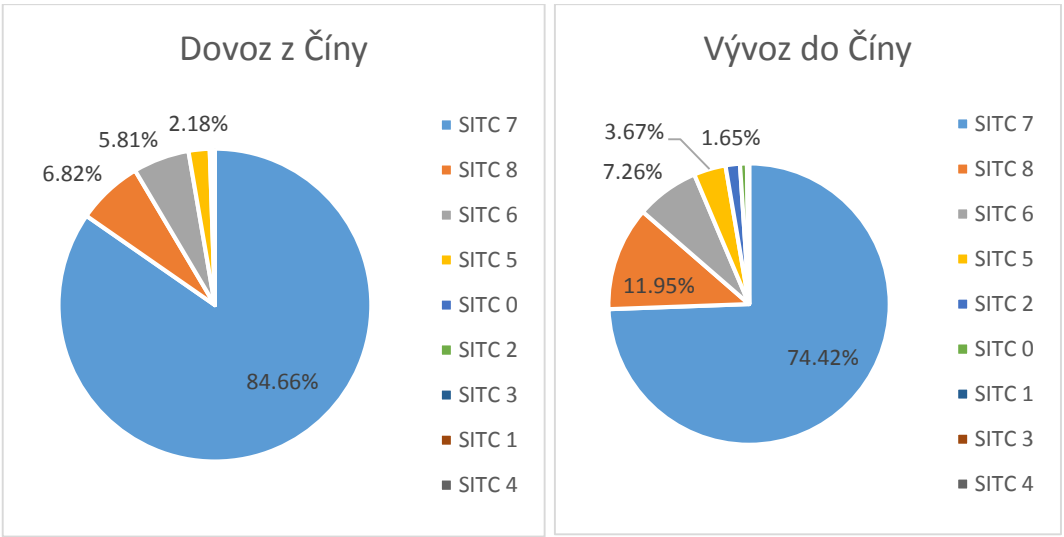
[56] Hungary | Import (US$ Thousand) | Import | From All Countries and Regions | 2010 - 2014 | WITS | Data [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/HUN/StartYear/2010/EndYear/2014/TradeFlow/Import/Partner/ALL/Indicator/MPRT-TRD-VL

o finanční pomoc ve výši 25,1 mld. USD. [57] Podle databáze UNCTAD klesl nejvíce dovoz zboží ze skupiny SITC 7 - stroje a dopravní prostředky, a to skoro o miliardu USD, což představuje meziroční pokles o 22,5 %. V roce 2010 dovoz oživil a činil 6,17 mld. USD, dokonce více než v roce 2008. Růst dovozu však neměl dlouhé trvání a v letech 2011 až 2014 opět zaznamenáváme klesající tendenci, zřejmě kvůli negativním dopadům dluhové krize na ekonomiku.

Maďarsko je jedinou zemí V4, která nezaznamenala po celé sledované období pokles vývozu do Číny, ani v době krize. Dalším specifikem ve vzájemném obchodě je, že rozdíl mezi exportem a importem není tak enormní jako je v případě jiných zemí V4. Export v roce 2014 činil 2,15 mld. USD, což představuje 40 % hodnoty importu. S podílem 1,9 % na celkovém vývozu se Čína v roce 2014 stala 14. největším vývozním partnerem Maďarska.

Obchodní bilance po celé sledované období byla záporná. Největší schodek obchodu byl zachycen v roce 2008, kdy dosáhl hodnoty 5 mld. USD. Rostoucí schodek zahraničního obchodu byl pozastaven světovou ekonomickou krizí v roce 2009, kdy došlo ke snížení o 1,28 mld. USD. Schodek v roce 2010 stoupl o 24,35 %, ale od té doby znovu pozorujeme dlouhotrvající snížení schodku obchodní bilance.

Graf 6 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Maďarskem

Zdroj - UNCTAD

[57] Hungary receives IMF/EU/World Bank rescue package, with strings attached | Business | The Guardian [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://www.theguardian.com/business/2008/oct/29/hungary-economy-imf-eu-world-bank

Komoditní struktura dovozu z Číny do Maďarska je více jednostranná. Zboží patřící do skupiny SITC 7 se podílí na dovozu téměř 85 %, což je mnohem více než ostatní země V4. V rámci skupiny SITC 7 se nejvíce dováží telekomunikační zařízení, které se na celkovém dovozu podílí 46 %. Dalšími významnými skupinami jsou SITC 8 - průmyslové spotřební zboží (6,82 %) a SITC 6 - tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (5,81 %). Ostatní skupiny mají minimální podíl na celkovém dovozu.

Na straně vývozu do Číny se skupina SITC 7 opět podílí největší mírou, a to téměř 75 %. V rámci SITC 7 se pak nejvíce vyváží motory pístové s vnitřním spalováním s hodnotou 346,06 mld. USD, což představuje 16 % celkového vývozu, osobní automobily (13,43 %), hřídele (7,14 %) a železniční vozidla (6,1 %). Druhou příčku s téměř 12 % na celkovém vývozu zaujala skupina SITC 8 - průmyslové spotřební zboží (12 %), především přístroje měřící a kontrolní a nábytek. Poslední významnou skupinou je SITC 6 s 7,26 % na celkovém vývozu.

Tabulka 8 - PZI mezi Maďarskem a Čínou od 2005 do 2014

	Příliv čínských PZI do Maďarska	Celkový příliv PZI do Maďarska	% z celku	Odliv maďarských PZI do Číny	Celkový odliv PZI z Maďarska	% z celku
2005	-24	7 709	-0,31	2	2 179	0,09
2006	1	6 818	0,01	4	3 877	0,1
2007	17	3 951	0,43	-24	3 621	-0,66
2008	-105	6 325	-1,66	6	2 234	0,27
2009	-22	1 995	-1,10	4	1 883	0,21
2010	136	2 202	6,18	15	1 148	1,31
2011	-170	5 842	-2,91	3	4 671	0,06
2012	141	13 769	1,02	1	11 138	0,01
2013	17,68	2 759	0,64	-0,78	1 792	-0,04
2014	138	5 705	2,42	3,37	3 577	0,09

Zdroj - UNCTAD, Maďarská národní banka

Investiční činnosti čínských společností v Maďarsku nebyly v období 2005 až 2009 příliš aktivní. Objem čínských investic se sice po vstupu Maďarska do EU zvyšoval, avšak v letech 2008 a 2009 se země musela potýkat s dluhovou krizí a čelit masivnímu odlivu PZI, čínské investice nevyjímaje. Celkový objem investic proudících do země se snížil z 6,32 mld. USD v roce 2008 na zhruba 2,2 mld. USD v roce 2009, což představuje pokles o 300 %. V roce 2010 se odliv kapitálu z Maďarska trochu zastavil a do země přitekly čínské investice ve výši

136 mld. USA, což představuje 6,18 % celkového objemu PZI proudících do Maďarska za tento rok. V roce 2011 se sice objem čínských investic v Maďarsku znovu dostal do záporných čísel, ale celkový objem investic mířících do Maďarska vzrostl na 5842 mil. USD. V posledních třech letech sledovaného období zaznamenáváme stabilní růst přílivu čínských PZI.

Čínské investice v Maďarsku pokrývají širokou škálu odvětví od zpracovatelského průmyslu, chemického průmyslu a telekomunikací přes bankovnictví, maloobchod a velkoobchod až po gastronomii, hotelnictví a cestovní ruch. Za největší investici v posledních letech můžeme považovat převzetí 96% podílu v maďarské chemické společnosti BorsodChem čínskou společností Wanhua Group v roce 2011. Dalšími významnými čínskými investory v Maďarsku jsou Huawei, jeden z největších světových dodavatelů telekomunikačních zařízení, společnost ZTE, další významný hráč na globálním trhu telekomunikačních zařízení, Hisense Group, výrobce barevných televizorů, a CBMI Construction, stavební společnost, která v roce 2007 podepsala smlouvu o spolupráci s maďarskou společností Pillango v hodnotě 121 mil. eur.[58] Dále je potřeba zmínit i Bank of China, která zde v roce 2003 otevřela svoji první pobočku ve střední a východní Evropě.[59]

Maďarské investice v Číně nebyly po celé sledované období příliš významné a nedosahovaly ani půl procenta s výjimkou roku 2010, kdy činily 15 mil. USD, což představuje 1,31 % celkového objemu PZI, které Maďarsko proinvestovalo v celém světě. V letech 2011 a 2014 nebyly uskutečněny žádné významné maďarské investice v Číně. Maďarské investice se soustřeďují zejména do čištění odpadních vod, vodního hospodářství, výroby stavebních materiálů, zpracování potravin a chovu drůbeže.[60]

[58] 承包工程市场国别报告（匈牙利）-- 中国服务贸易指南网 [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://tradeinservices.mofcom.gov.cn/c/2010-05-26/82555.shtml

[59] Chinese investments and financial engagement in Hungary | Tamas Matura - Academia.edu [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://www.academia.edu/9531968/Chinese_investments_and_financial_engagement_in_Hungary

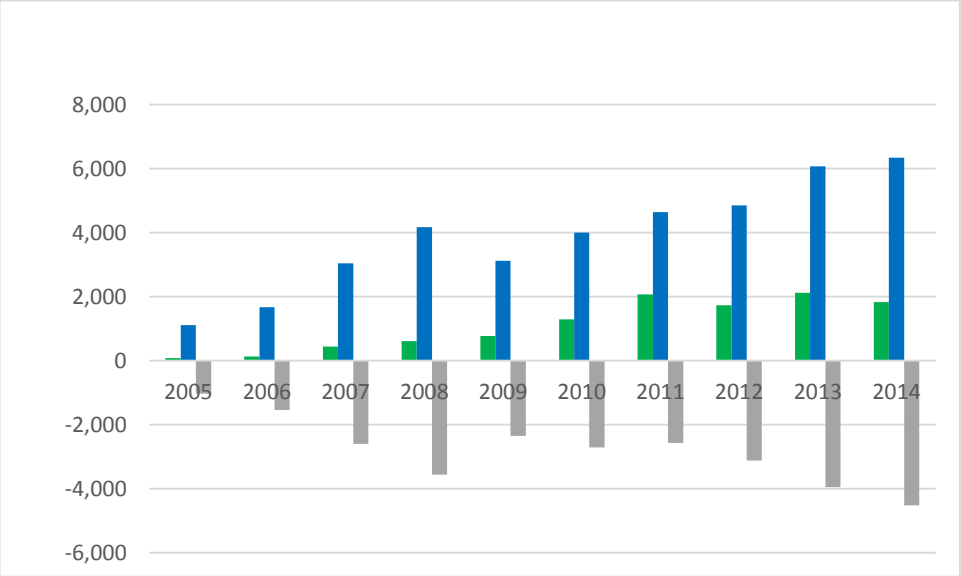
[60] 2013年中匈双边贸易和相互投资情况[online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://hu.mofcom.gov.cn/article/ztdy/201404/20140400545518.shtml

2.4 SLOVENSKO

Přestože Slovensko je nejmenší zemí skupiny V4, vzájemný obchod mezi Slovenskem a Čínou je poměrně významný. Je to tím, že malé země, jako je Slovensko, nejsou schopny samy poskytovat veškeré zboží a služby k uspokojování všech potřeb obyvatel, a tudíž stupeň otevřenosti jejich trhu je mnohem vyšší než u velkých zemí, které jsou mnohem soběstačnější. Podle ukazatele otevřenosti obchodu, měřeného jako poměr součtu vývozu a dovozu zboží a služeb k HDP, bylo Slovensko v roce 2014 sedmou nejotevřenější zemí světa s 181% podílem obchodu na HDP. [61]

Vzájemný obchod obou zemí se za posledních 9 let zvýšil více než sedmkrát, z 1,19 mld. USD v roce 2015 na 8,5 mld. USD v roce 2014, což představuje 5,08 % celkové hodnoty slovenského zahraničního obchodu. V současné době je Čína druhým největším obchodním partnerem Slovenska ze států mimo EU, hned za Ruskem, které by ale měla brzy předběhnout vzhledem k výraznému propadu obchodu v posledních letech.

Tabulka 9 - Obchod mezi Čínou a Slovenskem od 2005 do 2014 (mil. USD)

Zdroj - UNTACD

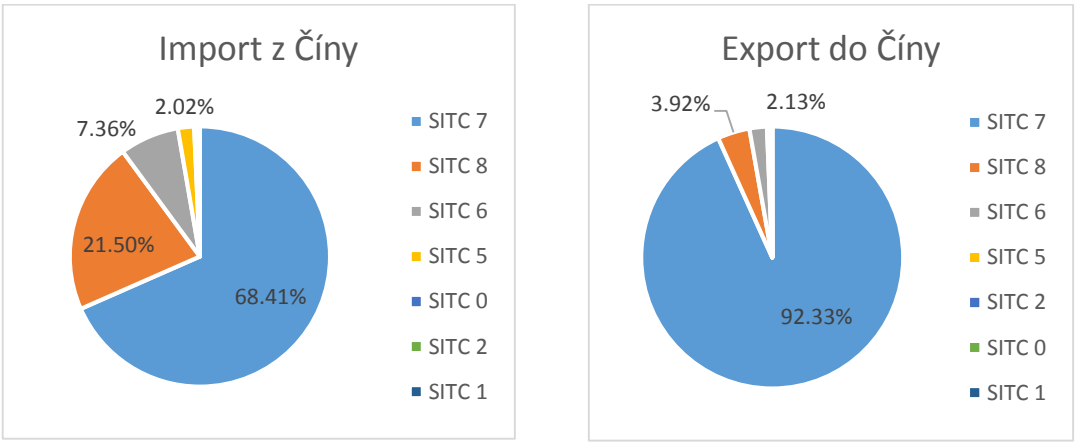
[61] Slovak Republic | Import (US$ Thousand) | All Groups | Import | to China | 2010 - 2014 | WITS | Data [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/SVK/StartYear/2010/EndYear/2014/TradeFlow/Import/Indicator/MPRT-TRD-VL/Partner/CHN/Product/all-groups

Stejně jako ostatní země skupiny V4, i obrat vzájemného obchodu mezi Čínou a Slovenskem byl určen zejména importem. Čína byla v roce 2014 třetím největším dovozním partnerem Slovenska za Německem a Českem. Podíl dovozu z Číny představuje 8,2 % celkové hodnoty dovozu. Import z Číny se od začátku nového tisíciletí až do vypuknutí světové ekonomicky krize v roce 2008 rapidně zvyšoval. Tento růst lze vysvětlit tím, že Čína po vstupu do WTO v roce 2001 začala plně využívat své výhody plynoucí z členství v této organizaci. Jediný propad ve sledovaném období byl zaznamenán v roce 2009, a to o 33,66 % oproti předchozímu roku. V roce 2011 dovoz poprvé překonal předkrizovou úroveň a stabilní pozitivní vývoj dovozu pokračuje až dodnes. V roce 2014 činil dovoz 6,34 mld. USD.

V letech 2005 až 2011 lze vyčíst stabilní růst exportu do Číny. Na rozdíl od importu nebyl zaznamenán propad exportu ze Slovenska do Číny ani v roce 2009. Export dosáhl své nejvyšší úrovně v roce 2011, kdy činil 2,075 mld. USD. V následujících letech pak zaznamenáváme pokles exportu, zejména v důsledku zpomalení tempa růstu v Číně a transformace čínské ekonomiky do stavu „nového normálu“ po vyčerpání komparativních výhod. V roce 2014 činil export do Číny 1,83 mld. USD, což představuje meziroční pokles o 16 %.

Obchodní bilance Slovenska s Čínou je stejně jako u ostatních členů V4 dlouhodobě negativní. Největší schodek obchodní bilance ve sledovaném období byl zaznamenán v roce 2014, a to ve výši 4,52 mld., v důsledku velkého převisu exportu nad importem.

Graf 7 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Slovenskem

Zdroj - UNCTAD

Z hlediska komoditní struktury se v roce 2014 nejvíce podílela na dovozu z Číny skupina SITC 7 - stroje a dopravní prostředky (68,41 %), přičemž dovoz telekomunikačních zařízení, která patří do SITC 7, představuje největší část celkového dovozu, přibližně 33,33 %. Mezi významné skupiny patří také SITC 8 - průmyslové spotřební zboží (21,5 %), zejména obuv, dětské kočárky, hračky a oblečení. Podíl skupiny SITC 8 na celkovém

dovozu se však dlouhodobě snižoval vzhledem ke ztrátě tradičních konkurenčních výhod Číny v tomto odvětví. Poslední významnou skupinou je SITC 6 - tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu s podílem na celkovém dovozu 7,36 %. Ostatní skupiny mají minimální podíl na celkovém dovozu.

Na straně vývozů ze Slovenska do Číny je opět nejvíce zastoupeno zboží patřící do skupiny SITC 7 (92,33 %), přičemž motorová vozidla pro dopravu osob tvoří největší podíl na celkovém vývozu do Číny, a to přibližně 74,4 %. Automobilový průmysl je jedním z mala odvětví, ve kterých má Slovensko velkou konkurenční výhodu.[62] Slovensko bylo v roce 2014 dvanáctým největším světovým vývozcem automobilů s celkovou hodnotou 15 mld. USD.[63] Dalšími skupinami s méně než 5% podílem na celkovém vývozu jsou SITC 8 - průmyslové spotřební zboží (3,92 %) a SITC 6 - tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (2,13 %).

Slovensko bylo po dlouhou dobu mimo popředí zájmu čínských investorů. Před vstupem země do EU nebyly prakticky zaznamenány žádné investice. Obrat nastal v roce 2008, kdy do země přitekly čínské investice ve výši 1 mil. USD, které jsou však z hlediska celkového objemu investic proudících do Slovenska zanedbatelné. V roce 2009, kdy slovenský HDP propadl o 5,5 %, investoři z obavy o budoucí vývoj slovenské ekonomiky zrušili nejen některé investice do základního kapitálu, ale také repatriovaly své zisky. V letech 2010 a 2010 sice zaznamenáváme příliv čínských PZI do Slovenka, ale od roku 2012 jsme svědky propadu přílivu PZI, který trvá dodnes.

Čínské investice se zaměřují především do automobilového průmyslu, gumárenského průmyslu, energetiky, infrastruktury a bankovnictví. Mezi největší investory patří např. společnost China South Rail, která v roce 2014 získala závod společnosti ZF Boge Elastmetall Slovakia zabývající se výrobou gumokovových a plastových dílů. Dalšími významnými společnostmi působícími na Slovensku jsou Lenovo, výrobce počítačů a FlameShoes, výrobce obuvi.[64]

[62] Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 25. duben 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

[63] Car Exports by Country [online] [vid. 27. duben 2016]. Dostupné z: http://www.worldstopexports.com/car-exports-country/

[64] Hospodárska spolupráca medzi Slovenskou republikou a Čínou [online] [vid. 27. duben 2016]. Dostupné z: http://dwz.cn/3duPYO

Tabulka 10 - PZI mezi Slovenskem a Čínou od 2006 do 2014

	Příliv čínských PZI do Slovenska	Celkový příliv PZI do Slovenska	% z celku	Odliv slovenských PZI do Číny	Celkový odliv PZI ze Slovenska	% z celku
2005	-	714	-	-	111	-
2006	-	4693	-	-	511	-
2007	-	3267	-	-	384	-
2008	1	4692	0,02	-	530	-
2009	-21	-6	350	-	904	-
2010	16	1769	0,9	-	946	-
2011	35	3491	1	-	713	-
2012	-10	2825	-0,35	5	-73	-6,85
2013	-10,61	-591	1,8	0,13	235	0,06
2014	-2,7	-337	0,8	0,016	125	0,01

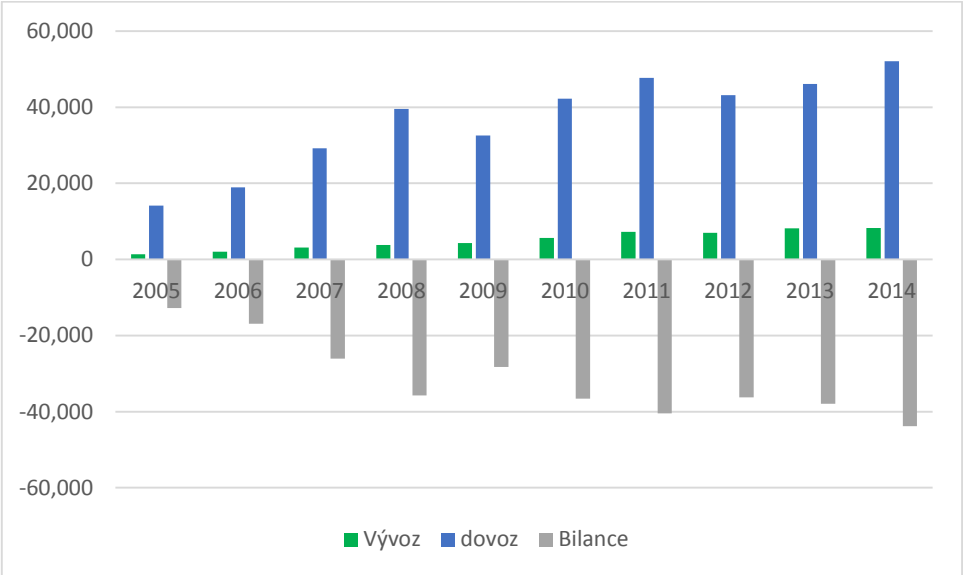
Zdroj - UNCTAD, Slovenský statistický úřad

Příliv slovenských PZI do Číny byl do roku 2012 tak malý, že ani nebyl statisticky zaznamenáván. Významné slovenské investice začaly do Číny proudit teprve v roce 2012, kdy hodnota slovenských PZI v Číně činila zhruba 5 mil. USD a od té doby pozorujeme ztlumení investičních aktivit slovenských společností v Číně.

2.5 SHRNUTÍ

Z grafu je patrné, že obrat vzájemného obchodu mezi Čínou a V4 je určen zejména dovozem, který převyšuje vývoz mnohonásobně. Dovoz z Číny do V4 stoupal v prvních třech letech sledovaného období rychlým tempem a v roce 2008 dosáhl 39,54 mld. USD, což představuje téměř trojnásobný nárůst oproti roku 2005. Tento nárůst dovozu se přisuzuje především růstu blahobytu po připojení zemí V4 do EU. S příchodem krize v roce 2009 se dovoz poprvé snížil, a to o celkem o 21 %. Propad dovozu zaznamenaly všechny země V4: Slovensko (33 %), Maďarsko (24 %), Polsko (20 %) a ČR (17 %). V letech 2010 a 2011 pozorujeme oživení dovozu, který dosáhl 47,75 mld. USD v roce 2011. Druhý propad dovozu přišel v roce 2012, kdy země V4 zažily recesi spojenou s poklesem HDP. V roce 2014 činil dovoz 52 mld. USD, což představuje 9,28 % celkového dovozu do V4. Z pohledu Číny to představuje 2,22 % celkového čínského vývozu do světa.

Graf 8 - Vzájemný obchod mezi Čínou a V4 (mil. USD)

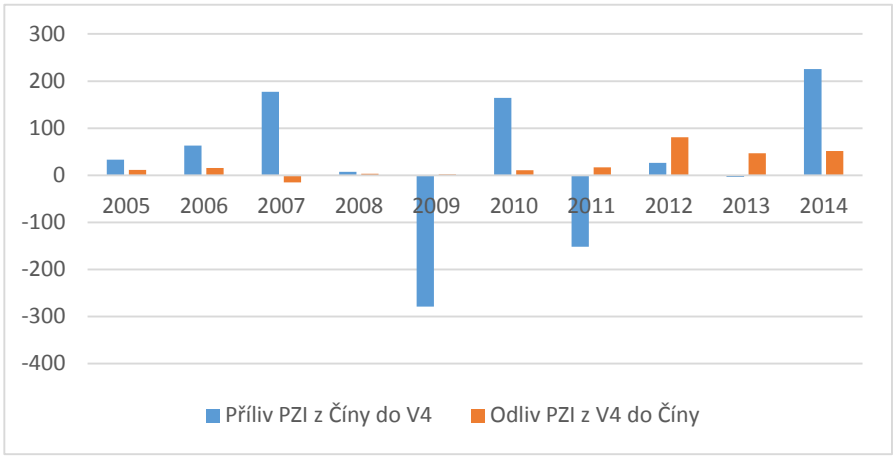

Zdroj - UNCTAD

Vývoz z V4 do Číny rostl po celé sledované období menším tempem než dovoz. Jediný nepatrný propad byl zaznamenán v roce 2012, kdy poklesl o 4,6 %. V roce 2014 činil vývoz 8,27 mld. USD, což představuje 1,4 % celkového vývozu skupiny a 0,42 % celkového dovozu Číny.

Všechny země V4 vykazují největší schodek obchodní bilance s Čínou. Je to dáno tím, jak jsou jednotlivé země zapojeny do světové ekonomiky. Schodek obchodní bilance v roce 2014 dosáhl 43,86 mld. USD. Vzhledem k tomu, že Čína pomalu vyčerpává své komparativní výhody, se schodek podle mého názoru bude nadále snižovat. Obrat vzájemného obchodu v roce 2014 činil 60 mld. USD, což představuje 5,23 % celkového obratu obchodu V4.

Graf 9 - PZI mezi Čínou a V4 (mil. USD)

Zdroj - UNCTAD, národní banky zemí V4

PZI mezi Čínou a V4 nejsou příliš významné v porovnání se vzájemným obchodem se zbožím a sotva dosahuje půl procenta celkového objemu. Tradičními investory v zemích V4 jsou státy EU, které se mnohdy na celkovém objemu PZI proudících do V4 podílejí 90 %. Z grafu lze vyčíst, že investiční činnosti mezi Čínou a V4 byly v letech 2005 až 2007, tedy před vypuknutím světové ekonomické krize, docela aktivní a příliv PZI z Číny do V4 převyšoval odliv. V době krize, zvlášť v roce 2009, můžeme pozorovat velký odliv čínských investic z V4. Ani v dalších letech sledovaného období nebyly vzájemné investiční aktivity příliš silné, s výjimkou roku 2014, kdy do regionu přitekly čínské investice ve výši 225 mil. USD. V této souvislosti si dovolím zmínit, že investice, které uskutečňují čínské firmy v zahraniční, nemusejí nutně proudit z Číny, a tudíž nemusejí být ve statistikách správně zachyceny.

ZÁVĚR

Čína se v posledních desetiletích stala jednou z nejdynamičtějších ekonomik světa s průměrným tempem růstu HDP okolo 10 %. V roce 2010 se stala druhou největší ekonomikou světa a v roce 2014 největším exportérem a druhým největším importérem zboží. Země V4 sice nepředstavují hlavní zahraniční trhy Číny, ale ekonomické vztahy mezi Čínou a skupinou V4 se v posledních letech stále zintenzivňují. Země V4 jsou atraktivní pro zahraniční investory zejména díky své výhodné pozici ve střední Evropě, dobré infrastruktuře, vysoce kvalifikované pracovní síle a relativně nízkým pracovním nákladům oproti zemím západní Evropy.

Čína je dnes důležitým obchodním partnerem pro skupinu V4 z hlediska obratu vzájemného obchodu dosahujícího 5,23 % celkového obratu obchodu V4 a pro mnohé země skupiny představuje nedůležitějšího obchodního partnera ze zemí mimo EU. Z analýzy vývoje vzájemného obchodu vyplývá, že ČR je nejvíce závislá na obchodě s Čínou. Obrat vzájemného obchodu mezi ČR a Čínou v roce 2014 činil téměř 6 % celkového obratu obchodu ČR se světem. Druhou příčku zaujímá Polsko s 5,68 % závislostí na obchodě s Čínou. Třetí místo obsadilo Slovensko (4,88 %). Maďarsko je v porovnání s partnerskými státy V4 na obchodě s Čínou nejméně závislé (3,5 %).

Růst objemu obchodu mezi Čínou a V4 je především určován importem, který po celé sledované období převyšoval export. Tento stav bude trvat tak dlouho, dokud Čína nevyčerpá extenzivní růstový potenciál, který dominoval v předešlých desetiletích. Od roku 2012 se však tempo růstu začalo zpomalovat a v roce 2015 se HDP poprvé za poslední čtvrt století spadl pod 7 %. Čínští oficiální činitelé začali hovořit o stavu „nového normálu“, kdy se země musí více soustředit na intenzivní růst založený na zvyšování produktivity výrobních faktorů. Je tedy zřejmé, že vývoz levného spotřebního zboží již nebude hlavním tahounem růstu čínské ekonomiky.

I když vzájemné investiční aktivity v posledních letech nabírají na síle, čínské investice stále tvoří nepatrnou část celkového objemu PZI proudících do skupiny V4. Očekává se, že se tok přílivu čínských investic v příštích letech zesílí vzhledem k tomu, že skupina V4 tvoří součást nové čínské ekonomické strategie „One belt, one road“, která počítá s miliardovými investicemi do infrastruktury zemí, které jsou do toho projektu zapojeny.

SEZNAM ZDROJŮ

1. The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Historie V4 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/historie
2. The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Visegrad Declaration 1991 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/visegrad-declarations/visegrad-declaration-110412-2
3. The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | Historie V4 [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/historie
4. NEVIMA, Jan. Konkurenceschopnost regionů Visegrádské čtyřky. Praha: Professional Publishing, 2014. ISBN: 978-80-7431-144-4.
5. The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | 1999/2000 Czech Presidency [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/annual-reports/1999-2000-czech-110412
6. About the Fund | International Visegrad Fund: official website [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://visegradfund.org/about/
7. The Visegrad Group: the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia | 1999/2000 Czech Presidency [online] [vid. 1. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.visegradgroup.eu/documents/annual-reports/1999-2000-czech-110412
8. Visegrádská čtyřka – 10 let členství v EU [online] [cit. 1. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Evropska_unie/Specialni_analyzy/Specialni_analyzy/Prilohy/euspa_visegradska_ctyrka.pdf
9. Zahraniční obchod České republiky - hledisko teritoriální [online] [cit. 1. prosince 2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/36785880/32018115_0602.pdf/e52ad10c-5ef2-4fd4-b1ee-594bbf10bc26?version=1.1
10. Zpráva o České republice 2015 [online] [cit. 8. prosince 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_czech_cs.pdf

11. Struktura a vývoj státního dluhu [online] [cit. 8. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/dluhova-statistika/struktura-a-vyvoj-statniho-dluhu
12. Economic Data and Statistics on World Economy and Economic Freedom [online] [vid. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.heritage.org/index/explore
13. POLAND Growth still on a firm footing [online] [cit. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/pl_en.pdf
14. Lack of Growth Hampers Hungary's Economy [online] [vid. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2013/car032913a.htm
15. HUNGARY Towards a more balanced recovery [online] [cit. 8. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/hu_en.pdf
16. Maďarsko zasáhlo proti deflaci, snížilo úroky na historické dno [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://zpravy.e15.cz/burzy-a-trhy/makroekonomicka-data/madarsko-zasahlo-proti-deflaci-snizilo-uroky-na-historicke-dno-1174480
17. Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00001&plugin=1
18. EUROPEAN COMMISSION - Country Report Slovakia 2016 [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_slovakia_en.pdf
19. SLOVAKIA Strong domestic demand drives economic expansion [online] [cit. 10. prosince 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_autumn/sk_en.pdf
20. Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 10. prosinec 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tesem120&language=en
21. ZHANG, Xiaobo. Narratives of Chinese Economic Reforms: How Does China Cross the River?. Singapur: World Scientific, 2010. IBSN: 978-981-4293-30-3. s. 1.

22. FÜRSt, Rudolf a kolektiv. Vzestup Indie a Číny: Přichází asijské století?. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2011. SBN: 978-80-86506-84-5. s. 7.
23. World Development Indicators| World DataBank [online] [vid. 10. leden 2015]. Dostupné z: http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&country=CHN&series=&period=
24. Concise Report on the World Population Situation in 2014 [online] [cit. 12. prosince 2015]. Dostupné z: http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/trends/Concise%20Report%20on%20the%20World%20Population%20Situation%202014/en.pdf
25. The World Factbook [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html
26. 2015年4季度和全年我国GDP初步核算结果 [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201601/t20160120_1306759.html
27. China Overview [online] [vid. 10. leden 2016]. Dostupné z: http://www.worldbank.org/en/country/china/overview#1
28. LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei. China's Three Decades of Economic Reforms. Abingdon: Routledge, 2009. IBSN: 978-0-415-49600-1. S.6
29. LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 6
30. LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 6-7
31. LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 7
32. LIU, Xiaohui. – ZHANG Wei., pozn.1, s. 8
33. 2015年4季度和全年我国GDP初步核算结果 [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201601/t20160120_1306759.html
34. 2001 Yearbook [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/YB2001e/ml/indexE.htm
35. Trade Profiles [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=CN

36. China's Slowdown and Global Financial Market Volatility: Is World Growth Losing Out? [online] [vid. 12. leden 2016]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2016/wp1663.pdf

37. 商务部回应未完成2012外贸增长目标：增速来之不易 - 新华财经 - 新华网 [online] [vid. 16. leden 2016]. Dostupné z: http://news.xinhuanet.com/fortune/2013-01/16/c_124238151.htm

38. Chinese officials and analysts play down deflation fears as prices fall | Business | The Guardian [online] [vid. 16. leden 2016]. Dostupné z: http://www.theguardian.com/business/2009/mar/10/china-deflation-prices-fall

39. 2011年CPI全年上涨5.5% 治理通胀为调控首要任务--时政--人民网 [online] [vid. 18. leden 2016]. Dostupné z: http://politics.people.com.cn/GB/99014/16531393.html

40. IMF Country Report No. 15/234 PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA [online] [vid. 18. leden 2016] Dostupné z: https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15234.pdf

41. LONG RUN TRENDS IN UNEMPLOYMENT AND LABOR FORCE PARTICIPATION IN CHINA [online] [vid. 18. leden 2016] Dostupné z: http://www.nber.org/papers/w21460.pdf

42. Brief Statistics on China's Import & Export in December 2015 [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/BriefStatistics/201603/20160301265939.shtml

43. Zahraniční obchod mezi Českou republikou a Čínou [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20533758/e-601313k.pdf/5b329848-a14a-4ae1-ab76-0382a0a0beaa?version=1.0

44. Brief Statistics on China's Import & Export in December 2015 [vid. 25. leden 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/BriefStatistics/201603/20160301265939.shtml

45. Objem obchodu mezi Českem a Čínou za posledních dvacet let prudce vzrostl | [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://archiv.ihned.cz/c1-62980280-objem-obchodu-mezi-ceskem-a-cinou-za-poslednich-dvacet-let-prudce-vzrostl

46. MPO | Koncepce a strategie | Exportní strategie ČR 2012 - 2020 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.mpo.cz/dokument103015.html

47. Why do offshore tax havens still exist? - BBC News [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.bbc.com/news/business-33628020

48. FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN 2011 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/en/statistics/bop_stat/bop_publications/pzi_books/PZI_2011_EN.pdf

49. Brief Statistics on China's Foreign investment in 2015 [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201504/20150400942402.shtml

50. ŠKODA v Číně - od r. 2007 prodáno 1,5 milionu vozů - ŠKODA [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://www.skoda-auto.cz/news/2015-08-05-cina-od-2007-prodano-puldruheho-milionu-vozu

51. Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

52. Eurostat - Tables, Graphs and Maps Interface (TGM) table [online] [vid. 23. únor 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00001&plugin=1

53. Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

54. PAIiIZ | Foreign investors in Poland | Inwestycje w Polsce [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://www.paiz.gov.pl/publications/foreign_investors_in_poland

55. 华侨华人分布状况和发展趋势 [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://qwgzyj.gqb.gov.cn/yjytt/155/1830.shtml

56. Hungary | Import (US$ Thousand) | Import | From All Countries and Regions | 2010 - 2014 | WITS | Data [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z:

http://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/HUN/StartYear/2010/EndYear/2014/TradeFlow/Import/Partner/ALL/Indicator/MPRT-TRD-VL

57. Hungary receives IMF/EU/World Bank rescue package, with strings attached | Business | The Guardian [online] [vid. 20. březen 2016]. Dostupné z: http://www.theguardian.com/business/2008/oct/29/hungary-economy-imf-eu-world-bank

58. 承包工程市场国别报告（匈牙利） -- 中国服务贸易指南网 [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://tradeinservices.mofcom.gov.cn/c/2010-05-26/82555.shtml

59. Chinese investments and financial engagement in Hungary | Tamas Matura - Academia.edu [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://www.academia.edu/9531968/Chinese_investments_and_financial_engagement_in_Hungary

60. 2013年中匈双边贸易和相互投资情况[online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://hu.mofcom.gov.cn/article/ztdy/201404/20140400545518.shtml

61. Slovak Republic | Import (US$ Thousand) | All Groups | Import | to China | 2010 - 2014 | WITS | Data [online] [vid. 15. duben 2016]. Dostupné z: http://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/SVK/StartYear/2010/EndYear/2014/TradeFlow/Import/Indicator/MPRT-TRD-VL/Partner/CHN/Product/all-groups

62. Current trends and perspectives in development of China – V4 Trade and Investment [online] [vid. 25. duben 2016]. Dostupné z: http://fmv.euba.sk/files/China_V4.pdf

63. Car Exports by Country [online] [vid. 27. duben 2016]. Dostupné z: http://www.worldstopexports.com/car-exports-country/

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulky

Tabulka 1 - Vývoj makroekonomických ukazatelů České republiky 5
Tabulka 2 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Polska 6
Tabulka 3 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Maďarska 8
Tabulka 4 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Slovenska 9
Tabulka 5 - Vývoj makroekonomických ukazatelů Číny v letech 2009 až 2016 15
Tabulka 6 - PZI mezi ČR a Čínou od 2005 do 2014 (v mil. USD) 21
Tabulka 7 - PZI mezi Polskem a Čínou od 2005 do 2014 (v mil. USD) 25
Tabulka 8 - PZI mezi Maďarskem a Čínou od 2005 do 2014 29
Tabulka 9 - Obchod mezi Čínou a Slovenskem od 2005 do 2014 (mil. USD) 31
Tabulka 10 - PZI mezi Slovenskem a Čínou od 2006 do 2014 34

Grafy

Graf 1 - Obchod mezi Čínou a ČR od 2005 do 2015 (mil. USD) 17
Graf 2 - Komoditní struktura obchodu mezi Čínou a ČR podle SITC (v %) 19
Graf 3 - Obchod mezi Čínou a Polskem od 2005 do 2014 (tis. USD) 23
Graf 4 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Maďarskem 24
Graf 5 - Obchod mezi Čínou a Polskem od 2005 do 2014 (mil. USD) 27
Graf 6 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Maďarskem 28
Graf 7 - Komoditní struktura vzájemného obchodu mezi Čínou a Slovenskem 32
Graf 8 - Vzájemný obchod mezi Čínou a V4 (mil. USD) 35
Graf 9 - PZI mezi Čínou a V4 (mil. USD) 36